Frazeologizmai, vaizdingi posakiai, palyginimai, populiarūs Šilalės rajono Gulbių, Tauragės rajono Žygaičių kaimuose

Surinko, sklaidai parengė Regina Bliūdžiuvienė. Viešinant tekstą jo kalba, rašyba nekoreguota

Abīdī kap šōni – bara, keikia, uja vaiką ar silpnesnį, lėtesnį žmogų.
Abodu anī tuokī. Parsverk par tuora, līgē svers – vienodo proto, kvaili, viens kito verti.
Abrāka uždėrbsi – kėpala pradėrbsi – bus mažai naudos, daugiau nuostolių, „troto“.
A borna, a rūra – ta pati skūra – negėdinga, nėra ko gėdytis
A ilgā šunī dešra? – netiesioginis klausimas, taip teigiama, kad neilgai saugojai, ką gera buvai gavęs, įsigijęs.
A čia riekti a nariekti už tōn pōpu rieti? – seniau ponai samdydavo moteriškę, kad laidotuvės verktų. Posakis, matyt, į mūsų kraštą yra atklydęs, gal iš kokios nors dainos išbyrėjęs. Kartais taip garsiai pati sau moteriškė pajuokauja, kai nežino, ar griebtis ko, ar iš viso jokio darbo nesiimti.
A daug tuokiū dōrniu ī pūra tēlp? – esi (yra) išskirtinis durnius, visai kvailas, tokių mažai terasi.
Aiškin kap Žutauts viščiukams – t.y. beprasmiškai aiškina neklausantiems, nesuprantantiems.
Akis rēk i subinie turieti – reikia būti apdairiam, akylam.
Ākis lip un(t) kāktas – sunkiai dirba.
Ākis na dūbis – reikia turėti gėdos jausmą, susiprasti.
Ākis māta, ali šėrdis nabvāla – privalgiau, nebetelpa, nors akys ir gundo.
Akis užsirėšti – prisidaryti gėdos.
Akis užsišėkti – prisidaryti gėdos.
Ākis kap bumbuolā– iškilios akys, apvalios, išsprogusios.
Ākis kap žarėjis, tik žarirai žarirai – labai smalsaujama; labai knieti.
Ākis už pėlvā didēsnis – sakoma, kai net ir privalgęs dar nori, nes akys gundo. Arba: įsidedi valgio daugiau, negu pajėgi suvalgyti.
Akis na pėzi – gali primerkti – taip „paguodžiama“, jei kas dejuoja, kad į akis dulka, kad kažkas į akį įkrito.
Akiū pasiklausk, nuosi paruodīs – taip patariama, jei ieškai ir nerandi kokio daikto.
Akurat ka i rūra trat – tai žodžių žaismas, reiškia tikrai, iš tiesų.
Anā a riekti, a mīžti – tas pats; Anā riekti ēn kap mīžti; Anā riekti kap mon mīžti – greita verkti, lieja ašaras be didelio reikalo.
Anam jūks, vuo mōn nie kuo nie išsivīpti – nejuokinga.
A namatē kiaulis su skumbaliukās – sakoma tam, kas praeina nepasisveikinęs, dažniausiai taikoma vaikams.
Ankstībuoji (arba: unkstībuoji) varnēli dōntis rakinie, vielībuoji akis (arba: akikis) krapštinie – anksti atsikėlęs jau ir darbus padarei, ir pavalgyti spėji. O miegalius dar vos prasimerkia.
Apgauti pėlva – šiek tiek užvalgyti, šio to užkrimsti, kad pilvas negurgėtų.
Apsistuok lig skanumi – laiku baigti, turėti saiką; net jeigu ir skanu, jeigu dar vis nori daugiau.
Apsidirbau kap mīliausis (Mīliauskis) su paršu – viską susitvarkiau, baigiau darbus.
A durnāruopiu apsijiedē? – reiškia, kad elgiesi neprotingai.
A dōrns, a najiedis – neprotingai elgiasi, nusišneka.
A kiaura žēmi i prarėji – negaliu rasti ko nors.

A ī žēmi i prasmēga – nerandu, prapuolė.
A ilgā šunī dešra (arba: A ilgā šunī dešra? Tik kāpt i nabie) – sakoma, kai kas nors nemoka naudotis geru, nauju daiktu, greitai sugadina, sunaudoja.
A rūra nīžt, ka nanusiedi? Musiet senē mošti bagavā (vaikui taikoma).
A sens, a māžas – vīna pruota.
A šūds skīlies narōnd – kodėl nerimsti, nepasėdi vietoje (vaikui).
Ar anam sakā, a sīnā – jokios reakcijos, neklauso.
Arklīs un keturiū kuoju paslīst, vuo žmuogus su vīnu līžuviu ta nie dīvu nie – žmogus nesuvaldo liežuvio, apsirinka kalbėdamas, suklumpa kalboje.
Arklīs tagalvuojī, anuo galva didēsni – taip patariama, kai žmogus pasiguodžia, kad nebežino ką galvoti, nebesugalvoja išeities,
Arkli subinie nei kuo bolbis mirkīti – arklio nereikia gailėti, jis turi dirbti.
Apmuovi kap su maišu – apgavo.
Apsisklēdusi (apsikruovusi) knīnguom kap Skinderi nabāštiks – 20 a. pirmoje pusėje Požerėje klebonavo Antanas Skinderis, rašęs ir leidęs švietėjiškas knygeles.
Apsikruovusi skorlės kap Marcijuona – kaime vaikštinėjo tokia pavargėlė Marcijona, apsiraišiojusi skudurėliais, skaromis – viską ant savęs kraudavo.
Apšėka i apmaliavuoji – labai paniekino, pažemino.
Arī i arī kap šōnis – pykstasi, riejasi.
A sakā, a šiki – tavo žodis nieko nereiškia, niekas nepaiso tavęs.
Atnēši ī dōntis īsikōndis – nuolankiai atneši, būsi priverstas nusižeminti.
Atsietka siedieti – veltui sėdėti, gaišti laiką ir gaišinti kitą.
A velni subinie i buvā? – sakoma, kai kas neatsiliepė ieškomas, ilgai kažkur užgaišo, pan.
A velns už līžōvi trauk – šneki niekus, pasakei ko nereikėtų sakyti, pan.
A velns mīta kruš ī sōbini – kodėl taip skubi, skubini kitus.
A velns i pakusīji? – sugundė.
A velns mīta un(t) galvuos tāša? – kas gi tave skubina, beprotiškai neskubėk.
A (arba: musiet) velns un vuoškos anōn (arba: tavi) ī dėrbis – taip sakoma apie labai blogą žmogų.
A ī velni sōbini i nukišau? – nerandu, kur padėjau.
A velns apstuoji? – žmogus labai blogai elgiasi, lyg velnio apsėstas.
A ī kākta, a par kākta – tas pats jūds – vis tiek skauda, kaip bepadarysi, vis riek nuostolis.
A velns ūdega užkėša? Arba: Musiet velns ūdega užkėša – nematau, nerandu, nors labai ieškau.
A iš velni gerklies ištraukē; a velni gerklie bōvis; a iš velni sōbinis ištraukē tuoki suglōmžīta – labai suglamžytas drabužis.
Apsikabiniejis merguom kap terbuom – mergininkas, turi daug mergų.
Apsikruovē skurlės kap Marcijuona – nevisprotė kaimo moteriškė, kuri rinko skudurėlius ir nešiojosi, rišo juos sau ant kojų, gobėsi ant galvos, kišo į užantį. Buvo dar keletas palyginimų su Marcijona, pvz.: valkiojasi kaip Marcijona; nesėdėk kaip Marcijona; kt.
Apsirikims na vagīsti, apsišikims na kiaulīsti – reiškia, nėra smerktinas, tai ne nusikaltimas.
Apsirikims na šikims – apsirikimas yra mažesnė gėda, mažau smerktina, pateisinama.
Apsauguok, Dievi, nu kumēlis spirunčiuos i buobas tratunčiuos – kaip kumelę bešnekinsi, beglostysi, ji vis tiek spardysis; o boba vis tratės, vis neįtiksi.
Apsklėdusi plaukās kap laumi – nesusišukavusi, išsidarikiusiais plaukais.
Atbulās rātās tuoli navažiūsi – jei šeimoje nesutariama; jei kažkas daroma ne kaip priimta; jei

šeimoje komanduoja ir viską tvarko moteris, ne vyras.
Atidūk velniū (arba: tapasijemī velns, arba: musiet velns pasijiemi) už sēna skuola – sakoma apie netikusį žmogų, nudėvėtą daiktą, negrąžintą skolą, apie pražuvusį, pamestą daiktą.
Atmuonīti tum pačiu – atlyginti taip, kaip tau padarė.
Atrīkta rīkie i atrīkta – kaip riekė atriekta nuo kepalo, taip ištekėjusi duktė turi turėti savo gyvenimą.
Aug na didīn, ali atbulīn (yra variantų: Aug didīn, ali ēn atbulīn; Jū didīn, jū atbulīn) – augdamas vaikas ima neklausyti tėvų, blogai elgtis.
Augis augis, ir iš pruota išaugis – kad ir didelis, suaugęs, bet elgiasi neprotingai.
Ausū naluzgėn – nejudina ausų, nesistengia, nesirūpina.
Aušt dīna – aušt naujīna (arba: aušt dīna – aušt dīnā naujīna) – kiekviena diena atneša naujieną.
Āvina mīžuoklis – niekalas, niekam tikęs žmogus.
Āvīs planētuo gėmis: jam biedas i nūkerp kap āvi – taip kalbama apie žmogų, kurį persekioja nelaimės, kuris negali parsigyventi. Taikoma ir sau pačiam.
A velns unt vuožkuos tavi dėrba? – sakoma apie blogai besielgiantį žmogų; kartais taip skaudžiai šaukiama net ant savo vaiko.
A vīna kaula esi, ka nasusilėnki – tingi pasilenkti.
A žėna penōkšli kuo žīmėni žvīg – penima kiaulė visada priėdusi, taip turtingas žmogus nesupranta, kodėl vargšas dejuoja.

Bads i gelži lauž – iš bado žmogus gali visko padaryti, ryžtasi bet kam.
Ba pričīnas i dūmā iš kāmina narūkst – be priežasties nieko nėra, viskam yra priežastis.
Ba grieka, ba nieka – tai, ką sakau, yra teisybė, nemeluoju.
Ba čiesa gėltini najīms. Arba: Najīms gėltini nasāva vaika ba laika.
Baguotam i velns ī kuoši šik, vuo biednam ir ī pōtra mīž – bėdnam niekas nepadeda, jam vis nesiseka.
Baguotam i velns ī kuoši īšik, vuo biednam ir iškabėn.
Baguotam i velns ī kuoši šik, vuo biednam ir ī potra prīmīž.
Baguotam i velns ī kuoši šik – turtingam viskas sekasi, viskas išeina į gera.
Balsas girdieti – žmuogaus namatīti – sakoma, kai vaikas įsikiša į suaugusiųjų kalbą.
Bapėgu sirgti, ka ī kas šuokinie – jei kas nors slaugo, už tave darbuojasi. O jei ne, tai iš paskutinių jėgų eini.
Bapėgu dejūti, ka ī kas gūdžiuo.
Bapėgu šāstītīs, kuol iš tieva kišėnis – sakoma apie tą, kas išlaidauja pats neužsidirbęs, švaisto tėvo gerą.
Ba rōnku palėkti – nuvarginti rankas, pačiam pavargti nuo sunkaus darbo, nebepakelti rankų.
Beni su žīdu mīguojė – drabužis išvirkščiai apsivilktas, skarelė užsirišta trumpuoju kampu ant viršaus, kt.
Bieda rādus, bieda pamētus – ir taip, ir taip negerai.
Bieda žmuogu nūpraus i ba muila – nuskurdina, palieka nuogą, beturtį.
Biedas žmuogu jam i nukelnie – nuskurdina, suvargina, gali net be kelnių palikti, taip nusigyventi.
Biedas vargā, atsigōlis basižargā – taip ironizuojamos savo bėdos ar pasišaipoma iš perdėtai besiskundžiančio, dejuojančio žmogaus.
Biedas vargā vis tā mergā, ka ba vīra vakū īra – ironizuojamos, sumenkinamos bėdos.
Bieda vištā, na žmuogū: nator par kōr nusimīžti – žmogus iš bėdos randa išeitį, jam nėra ko dejuoti.

Bieduo krėtis – patekęs į nelaimę, turintis bėdą, atsidūręs sunkioje situacijoje.
Biednam žmuogū i krīžius medėnis – nėra lygybės.
Bībi ī āki i tabuokas pāki – tai vyrų tarpusavio pajuokavimas arba gali būti labai grubus pasakymas, kad blogam žmogui nieko gero negalima duoti, pasklolinti, tokiam tik b..... Nesu girdėjusi, kad šį posakį vartotų moteris.
Bijuok vīnkīmi šunīs i vintōrti vāka (arba: sūnaus) – abu pikti, žmogui pavojingi: vienkiemio šuo nematęs svetimų žmonių, nepripratęs, puola aršiai. O vienturtis vaikas išlepintas, savanaudis, nemoka kito atjausti.
Biesas (arba: biedelis, brōnts) ūdega užkėša – nerandu kažko, nematau.
Blizg kap kātina kiaušē – dažniausiai sakoma apie nublizgintus batus, apie akis.
Bliaun kap veršis – labai verkia vaikas, nenuraminamas.
Bluogs padiejims – velniū pragierims – blogai padėjęs daiktą, jį prarasi, dėl to imsi keiktis ir tuo džiuginsi velnią.
Blūdnastis užēji – kažko supyko, nerimsta.
Bomb kap obags, krūpas pabieris.
Brazd kap velns kaulinīčiuo (Arba: puo kaulinīči).
Buoba ī dōrna: vīrs gal atēti devīniū buobu skūras unt rōnkas užsimētis, vuo dešimtuoji vis tīk ēs – tekės ir už blogo vyro, manys, kad ji geresnė už kitas ir vyrą pakeis.
Buoba tik du sīkius būn žmuogus: ka rada piedas, saka, vuo, žmuogus nuvējis – vuo gal tin buoba bova. I ka rond žmuogšūdi, saka, žmuogus pašėkis. Vuo gal buoba pastrulnīji.
Buoba kap truoba, sobini kap daržinie (arba: kap daržingalis) – stora, stambi boba.
Būsma kuol supūsma – ilgai būsim, užtruksim, ilgai svečiuosimės.
Būs pagrabs – būs pajiedēni – taip nepiktai pasišaipoma iš savo sunegalavimo ar kito žmogaus ligos.

Ciels kelmuks – nenaudėlis, tikras velniūkštis.
Ciels kolius – nenaudėlius, negerai kažką padaręs. Tai „sūresnis“ pasakymas, negu minint kelmuką (kulė – vyrų lytinis organas, dar kasdieninėje kalboje pavadinamas tūzė).
Ciekauniuoji Zuosi – asmenvardis rodo buvu tokią Zosę. Kartais pasakoma kaip palyginimą: I tu kap ciekauniuoji Zuosi.

Čia pat šnek, čia pat ātšnek – nepatikimos kalbos žmogus, šneka ir nejučiomis paneigia savo kalbą, išsigina savo pasakytų žodžių.
Čiaupuos kap katie, pēlenus prišėkusi – gėdijasi, nebeturi ką sakyti.
Čiupiniejās kap Ēlzi su pāpās – negrabiai, lėtai dirba.
Čia pašnekiejuom, čia palėksma – kalbų, apkalbų neplatinsim, niekas nesužinos.
Čež kap viežē terbuo.
Čīst unt durniaus – visai kvailai kas nors padaryta, kvailai pasakyta.
Čīst un durniaus laika – nevertina, išjuokia, apgaudinėja;
Čīst unt durniaus – kažkas nevykusiai padaryta, kvailai kalbama.
Čīst unt jūka – kvailai, tyčia, pajuokai.
Čīsts kap misingis – nieko neturintis, beturtis.

Darīk žmuogū gēra – mislīs, ka bijē – taip atsiliepiama apie gerumo, pagalbos neįvertinantį žmogų.
Daug šnekieti, mažā klausītīs – tuščios, neprotingos kalbos, kurių neverta klausytis.
Davōtis gerōtis – kas duoda, visada geras.
Davē i paržegnuok – skola negrįš, atsisveikink.
Dāvi nu širdīs – nuoširdžiai, negailėdamas, iš širdies.
Dāvi i dribtelieji – davė negailėdamas, davė su perviršiumi.
Dēdin kap gaidīs vėšta – kalbina, vilioja bernas mergą.
Diedi na diedi – lipk iš grūšis – lyg ironiškas žaismas su žodžiu *dėdė*. Yra pasakojimas, kad vaikas įsilipo į kriaušę, o dėdė piktai veja išlipti. Vaikas sako: „Dėde, juk čia aš“. O tas atrėžia: „Diedi na diedi – lipk iš grūšis “. Atliepiama ir kitaip: „Tas diedi na vīna nuriedi“.
Diel vīra galiek, diel svēti turiek i vėskas būs gerā – tada esi gera vyro žmona, puiki šeimininkė; tokia moters dalia.
Diel biškeli nie iš keli – žodžių žaismas, kuriuo atsiliepiam į žodžius biški, biškeli (prašant ko nors nedaug, kt).
Diel šūda i nieka – dėl menkniekio, neverto dalyko. Arba vienu žodžiu pasakoma: diel šūdniekio.
Dievi, dūk lītaus iš vėduri dungaus – prašoma lietaus, bet gal tai maldos atbalsis?
Dievi, dūk lītaus ba audruos un Gōlbiu suoduos – panašu į Gulbių kaimo žmonių maldelę.
Dievi Dievi su stuora žievi – rimuotas atsidūsėjimas, išlaikant dvibalsį ie; ironiškas, ne sakralus. Juo apibūdinama sunki situacija arba perdėtai sudramatinama, pvz., guodžiama pargriuvusį ir verkiantį vaiką. Dažnai pridedamas ir jaustukas („Ak tu Dievi Dievi su stuora žievi“, „Vuo tu Dievi...“).
Dieva dūts nabžegnuokis – jei Dievas davė, gavai progą, nieko nebelauk, naudokis.
Dievs užmėrša, velns nājam (arba: velniū narėk) – ilgai gyvena, nemiršta.
Didžiūsius darbus apgruobu, vuo par mažūsius parlipu – taip pasakoma, kad visų darbų neįmanoma padaryti, tenka pasirinkti.
Dietīs ī ruoda – dėtis, kištis į kalbą, į pokalbį.
Dėrb kap su pāpas – netinkamai.
Dėrb kap jūds jautis – labai daug ir sunkiai dirba.
Dėrbontis uždėrb, vuo tinginīs ir īdūta pamet.
Dėrva kap kiaušīni – labai gerai išpurenta, lyg išplakta.
Dīna su galu – reikia paskubėti.
Dīna un peiliu, vuo nākti ba kelniu – dieną barasi, bet naktį vis tiek meilūs (apie šeimos santykius).
Dīnga kap ūga – pabėgo, greitai dingo, nė ženklo neliko, greitai sunaudota, suvalgyta.
Dinga kap šėlta vėlna – greitai pabėgo iš konflikto, spruko.
Dīkā nie velns kazuoka našuok – dykai nieko negausi, už viską reikia mokėti, atsilyginti.
Dīkā nie arklīs arkli nakāsa – reikia atsilyginti.
Dīkā (arba: lėngvē) gavis naīvertin – nebrangina.
Dinga kap kumpars ba vondens – prapuolė; pabėgo išsigandęs (apie žmogų), nė žymės neliko.
Dōntis un gėmbis pasikabinti (arba: Jie nuori, dōntis un gėmbis pasikabink; Gausma dōntis un gėmbis pasikabinti – nėra kuo valgyti, blogi metai).
Dontis naišplėksi – liksi alkanas, pas šykštų žmogų sočiai valgyti negausi; nėra ko pavalgyti.
Dōrna kap avis – kvaila, patikli.
Dōrns par vėsa pėlva – visiškai kvailas.
Dōrns nasupras, pruotings nieka nasakīs – viskas bus gerai.
Drabužē kap lipts (t.y.lieptas) – nešvarūs kaip numintas lieptas.

Drāskuos kap kātis maiši – pykstasi, nesutaria, ko nors nepasidalija.
Drīnsk ir ī akis līnsk – jei traukysies pakampiais, būsi nedrąsus, nemokėsi reikalauti, nieko gero nepasieksi, liksi nustumdytas kaip paršelis nuo lovio.
Du grību par rību – per daug, virš normos, netaupu.
Du mōšas, vuo trētīsis puo kišenis – naudojasi kitų nesantaika, pelnosi.
Dūk ī sīna ka prilėptū – vertas baisios, žiaurios bausmės.
Dūk ī sīna i prilėps – rūbai tokie nešvarūs.
Dūk, Dievi, mažam gimti, vuo dideliam augti.
Dūd kap ī sīna – negailestingai muša.
Dūd kap ī patievi – nesigaili, smarkiai trankosi, pvz., malkas kapodamas į kaladę ar pagalį stipriai tvoja.
Dūd užmuštinā – labai muša, nori atsikratyti, pvz., kartais avis kurio nors ėriuko nepriima, duoda užmuštinai. Arba karvė taip spardosi, kad negali pamelžti.
Dūdu kepori prišėkti – esu taip tikras savo tiesa; tai garantas, kad yra taip, kaip sakau.
Dūdu galva nukėrsti – esu tikras tuo, ką sakau; tikrai bus taip, kaip sakau.
Dūk vakū (arba: gīvuoliū) vāli – pats būsi navāliuo – nebesusitvarkysi, nebeklausys tavęs.
Dūk i pabučiūk – duok ir dar prašyk, kad imtų, t.y. daryk gera ir nelauk padėkos.
Dūk, Dievi, sveikatas i ūkatas – tai linkėjimas ir prašymas Dievo pagalbos, o viso kito užtenka.
Dūk, Dievi, sveikatas, vuo ūkatas atsiras.
Dūk dorniū kēli, mislīs ka bijē – jei kvailiui nusileidi, jis ima nebesiskaityti su tavimi, įgauna valią.
Dūk mon pakāju kuoc švėnta dīna – atstok nuo manęs, įkyrėjai.
Du darbus už sīki nagali dėrbti. Juk i šū ka šėk – naluo.
Dūms ī dōngu rūkst – gerai gyvena, nieko netrūksta. Pasakoma ir kitaip: Dūmā rūkst, nieka natrūkst – labiau taikoma rūkančiam žmogui, šiaip patraukiama per dantį.
Dūna ēn ī kūna, vuo putra kuojis aunas – blogai maitinama šeimyna išlaksto.
Dūti galva na galva – mušti nežiūrint kur klius.
Dūk par nagus- kapeika nakris – labai šykštus, be reikalo kapeikos neišleidžia.
Dūk i klausk, a da nuori – labai mušti.
Dūd sveikatas atsiklausdamas – muša iš visų jėgų, negailestingai.
Dūd kap ī patievi – labai negailstingai muša.
Durnam naparōndīsi – kvailas patarimo neklauso.
Durniū i šūds už pīrāga – neprotingas žmogus (arba mažas vaikas) nemoka atpažinti tikrų vertybių, niekniekius priima už tikrus dalykus, giriasi niekais; biednam ir niekniekiai turtas.
Dūsaun kap ciguoni prī grāžiuoji ābruozda.
Džiaugās kap gelumbies gāvis – labai džiaugiasi kuo nors.

Ēnam gōlti, rītuo onksti kelsma kolti – tai žodžių žaismas, nes seniau žmonės labai anksti keldavosi kulti javų. Dabar minėtu posakiu tik raginama eiti miegoti.
Ēni ī veseli – naužmėršk rīšeli – be dovanų ir pinigų negali eiti į vestuves.
Ēni natrīpčiuok, šneki namikčiuok – daryk aiškiai, ryžtingai.
Ēn kap šarōnčius – didelis būrys, naikinantis, pvz., karvių banda perėjo per vasarojų kaip šarančius.
Ēn sīnuom lintīnuom – per daug judrus, nesuvaldomas, išdykęs (vaikas).
Ēn ī stūgas – labai plėšosi, rauda, įnirtingai ginasi žodžiais.
Ēn kap su kuojuom – greitai sunaudojama, atsargos greitai mąžta.

Ēn kap atsiejis – neskubėdamas, lyg didelį darbą baigęs.
Ēn kap unt sprindžīnu – labai energingai, pasišokinėdamas, kaip ant spyruoklių.
Ēn galva išražėnusi – išdidžiai, galvą iškėlusi, lyg ragus atstačiusi, puikybės pilna.
Ēn kap žemi pardavis – eina lėtai, nusiminęs.
Ēn piedas skaičiūdams – eina galvą nuleidęs.
Ēn kap kiauli su kalada – eina aukšta moteris su mažesniu vyru.
Ēn kap vėngras par laukus – tiesiog valkiojasi (lyginama su vengru – kadaise klajojančiu prekiautoju).
Ēn kap unt palaidīnis – labai greitai, laisvai.
Ēn smōrga velkins – snargliuotas, suvargęs.
Ēn kap kuoji unt sprōnda (arba: už ausīs) užsikielis – neskuba, lėtai juda.
Ēn kap manarkis – nevaldomas, nieko nežiūrėdamas, nieko nepaisydamas.
Ēn (arba: laksta) kap drigōnts – labai judrus, turi daug jėgų ir sveikatos.
Ēn kap jiezavits – nieko nežiūrėdamas, negailestingai, beatodairiškai elgiasi.
Ēn kap varijuots – nesuvaldomas, neklausantis vaikas, paauglys.
Ēn kap subingruobi prarėjis – nevalingai, nusiminęs.
Ēn šikdams – labai skuba, bėga.
Ēn smorga velkina – žiopsodama.
Ēn kōr velns vākus ved – blogu keliu, neišbrendamu taku, šabakštynais, pelkynais. Sakoma, kai pabėgęs gyvulys nuklydo, kai pats taką miške pametei, uogaudama paklydai.
Ēn kur velns īsaka.
Ēk kiaulē ī rōki – draudimas: niekur neisi.
Ēk puo biedelės – eik šalin, pasitrauk, dink iš akių.
Ēk persti ī kiaura butelka – atstok, taikoma įkyrėjusiam vaikui.
Ēk statē ī sōbini katē – kartais taip pasakoma, kai kas (arba ir pats) ketina eiti tiesiai, ne aplinkiniu keliu.
Ēk ī Šikōčiu dauba pastarnuoku rauti – atstok nuo mano galvos. Dažniausiai taikoma vaikui, kai jis įkyri.
Ēk su pakara, na su upara – eidamas prašyti, elkis nuolankai, o ne išdidžiai.
Ēn šalėn – nyksta, neauga, kažkas nesiseka.
Ēsi kap didels – būsi priverstas eiti, vykdyti nurodymą.

Gali pasikuolīti, vuo napasiskuolinti – tik pasigirsi, kad neturi, bet tau nepaskolins. Geriau ir neprašyti.
Gali šėrdi ruodīti, mislīs, ka akmū. Arba: Ruodīk šėrdi – mislīs, ka miesuos gabals – sakoma apie nedėkingą, gerumo nevertinantį žmogų.
Gali utieli varinieti – labai reta žolė, skystas pasėlis, utėlę gali matyti.
Galva skaust – užpakaliū (arba: subinē) lingviau – kai turi rūpesčių, nelakstai niekur, užpakalį prisėdi. Taip ironiškai paguodžiama ir žmogų, kuris skundžiasi galvos skausmu.
Galva naskaust – nerūpi, tai ne mano rūpestis. Arba kai darbas padarytas.
Galva kap sobini – bloga atmintis.
Gaspadėni išēn i numus išsėneš – nebelieka tvarkos.

Gausi ātbula ēgli aplie pekla vėlkti – liksi senmergė.
Gavėndas varinieti – ilgai šnekėti, pliurpti.
Gelžėni kuntrībi rēk turieti – tokios kantrybės reikia slaugant sunkų ligonį ar gyvenant, bendraujant su įkyriu žmogumi.
Gera dūšeli (arba: širdeli) – plika subineli – kai kitiems išdalini, tai pats nieko neturi.
Gėrama naišpeiksi, peikama naišgėrsi – kalbomis žmogaus nepakeisi, vis tiek išaiškėja tiesa.
Gerasis vāks bluoguoji vīra naatstuo (arba: Geriau bluogasis vīrs nakuo gērasis vāks; Bluogasis vīrs kap gerasis vāks) – ir su blogu vyru dar turi bendrą gyvenimą, o su vaiku jau esi prie šalies, svetima. Ir vaiko žodis yra skaudesnis.
Geriau džiūti nakuo pūti – liesesniam žmogui geriau, nes jis mažiau prakaituoja, lengviau ištveria vasaros karščius, kūno paviršiuje nesikaupia drėgmė ir todėl nesiformuoja žaizdos.
Geriau galvā lėnktīs, vuo na subinē – geriau kreiptis į viršininką, o ne į pavaldinį.
Geriau už latra nakuo už tingini: latras išsipagiriuo, vuo tinginīs vis ting i ting – taip vertinami vyrai, kuriuos moteris pasirinktų bendram gyvenimui.
Geriau kumeli pelkie taskėnstī, nakuo šnapša palėkti – iš girtuoklio nėra gaspadoriaus.
Geriau su pėrmu konsniu užspringti – geriau vargti su pirmu vyru, neišsiskirti, neieškoti kito.
Gers vāks tieva pamerkima klausa – yra paklusnus, supratingas, nereikia barti.
Geras akis dūmu nabėji – sakoma, kai į kambarį dūmų prirūksta arba taip reaguojama į apkalbas.
Girdieji ka zvanīji, ali nažėna kor (arba: katruo pusie) – apie gandus pasakojantį žmogų taip sakoma.
Girts kuoc retsīkės (arba: retžīgės) išsipāgiriuo, vuo su dorniumi vėsa omžiu vargsi – geriau tekėti už girtuoklio, negu už kvailo.
Gėras ba nāmieras – labai giriasi, puikuojasi.
Gīven kap Olmeris – turtingai, patogiai (buvęs toks dvarininkas) Ulmeris.
Gīven kap kuoji už ausīs užkielis – nieko netrūksta, niekuo nesirūpina, nieko nedirba.
Gīvenkėm kap bruolė, ruokūkimies kap žīdā – darniai ir teisingai.
Gīven kap pas Puondīva užpečkie – gerai, saugiai, viskuo aprūpintas.
Gīriaus pūdelis – pagyrūnas.
Graži kap abruozdelis – labai graži.
Graži paneli, al‘ plika rūreli (arba: subineli) – neturtinga mergina, be kraičio.
Gražiam i smorgs pritink – viskas jame gražu.
Grum i grum kap perkūnīji – burba, pyksta, nuolat priekaištauja, bara.
Grieks nāplakts napalīkt – bus atlyginta pagal nuopelnus, susilauks bausmės.
Grieks nāplakts napalīkt. Puondīvs atnagrādī jie na dabā, ta puo smerti.
Gol kap laps – labai serga, yra silpnas.
Guliedams nieka naišguliesi – reikia imtis darbo.
Gulieti galva apsikluojus – būti ramiam, saugiam, dėl nieko nesirūpinti, visko turėti.

I arklīs arkli atkāsa – reikia atsilyginti.
I gaurūts šėrdi tor – reiškia, kad ir gyvulio reikia gailėtis.
I lapi pri numū napjaun – vagis kaimynystėje nevagia, kad nesusektų ir nesusidorotų su juo.
I mundriuoji višta rūra īšdeg – ir gudrus žmogus suklysta.
I mōn kap tam žīdū: šešis vuožkas puo tris rublius kīk būs? – nepiktai pasišaipoma, kai nesiseka suskaičiuoti, kažką susumuoti.

I na tū čiesu dūši iš kūna išės – nereikia skubėti, plėšytis darbuose, palengva darbuotis.
I kiauli pruo žmuogu ėdama sūkruk – nemandagu su žmogumi nepasisveikinti.
I kumeli su kōmeliu didesnie prėkie – taip sakoma, kai vyras į pačias ima mergą su vaiku.
I uns na kalis vāks – negalima skriausti nė vieno, ypač reikia neišskirti kurio nors vieno vaiko.
Īsilēsk velni ī bažnīči, lip i unt altuoriaus – kai per daug pasitiki žmogumi, gali jo valioje atsidurti, pradeda piktnaudžiauti.
Ī spacieriu traukti – išeiti bastytis, valkiotis, vaikščioti.
Īsilindā (arba: īsėgulē) ī longa kap kiauli ī luovi – sakoma, kai kas prisispaudžia prie lango, norėdamas geriau pamatyti.
Īsėgulē ī tuorielka kap kiauli ī luovi – dažniausiai sakoma vaikui, kai valgydamas per daug pasilenkia prie lėkštės.
I švintījē pūdus išdauža – ir gerai sutariantys susipyksta.
I pajūri vuokītems užteks – kažko yra daug, net per daug, nuo mūsų atliks, pvz.: prīviriau bulbīnis ka i pajūri vuokītems užteks.
I pri švariuos gaspadėnis vežėma miešla suvalgā – idealios švaros nepasieksi, tačiau reikia stengtis.
I puo nedielis šešis dīnas – nėra ko skubėti, laiko yra.
Ī pagrabs – ī pajiedēni (variantas: būs pagrabs – būs pajiedeni)– laidotuvėse galima pavalgyti (ironiškai pasiguodžiama).
Išbalis kap avižuos šūds – nesveikas, išbalęs.
Iš biesa sobinis – kažkas plūsta, plinta, pvz.: Ir iš kur tų musėlių tiek daug? Ar iš bieso subinės ir lenda? Ar iš bieso subinis marškinius ištraukei, kad tokie rukšlioti?
Iš akiū ir iš puomietis – greitai pamirštama.
Iš bada i šū varški bada – kai esi alkanas, valgai viską, nebesirenki.
Iš bada i musielie miesa – kai esi alkanas, viską valgai.
Iš nabūta būta padėrb – pletkai, apkalbos, gandai, jais negalima tikėti.
Īšdriebi kap karvi – išaugo stambi merga.
Išdžiūvusi kap skīdra (t.y. skiedra) – liesa moteris, ligota.
Iš galvuos išėji – pamiršau.
Iš kaktas svīsta nakabinsi – viskas pelnoma darbu, ne graži žmona turi būti, o darbininkė.
Iš gražoma svīsta natepsi – reikia ne gražios mergos, o darbininkės. **Arba:** gražoma unt lintīnas napasidiesi.
Išėji ī pėlva – išsiaugino pilvą. Taikoma ir gyvuliui, rečiau žmogui. Kartais, ypač apie gyvulį, pasakoma ir vienu žodžiu: nupėlva.
Išēn kap Jurkaus kali – valkiojasi, laksto paskui bernus. Kalbama apie mergas, bet taikoma ir vyrams.
Išėji kap ežīs mīliū – užgaišo, užtruko, ilgai negrįžta.
Išēn kap suoči ratūta – ką nors gavusi, apdovanota.
Išēn par pakauši – brangiai kainuoja, atima daug sveikatos.
Išėsi Lūkis kelės – tapsi nusikaltėliu, atsidursi kalėjime; per Luokę etapu varydavo kalinius.
Išlakstīs visi mundrumā – sakoma, kai kas nors per daug išpaikintas, gyvena be rūpesčių, yra sveikas, bet su bėda nepajuokausi, nepamandravosi nelaimei atsitikus.
Iš kėni ī šikėni – taip sakoma apie žmogų, kuris vos atsikėlęs puola valgyti; arba apie save taip pasakai, kodėl vėlai pusryčius valgai.
I pamuovi špīga puo nuosis – sugėdino, pažemino, apgavo.

Išsivīpusi (arba: vaipuos) kap velns prīš mienoli – išsišiepusi, negražiai juokiasi, maivosi.
Išsėvīpi kap velns priš gēguži.
Išsivīpusi kap varlie (arba: kap gėltini) – plačios burnos arba negražiai jokiasi, vaiposi.
Išmana nu nuosis ī dontis (arba: Išmāna kap iš nuosis ī dontis)– nieko neišmano, o dedasi išmanančiu.
Iš mīga mīgas napripėlsi – jei daug miegosi, aruodai bus tušti.
Išsiverti kap runkuovi – viskas paaiškėjo, išėjo į aikštę, pasirodė tikrasis veidas.
Ištėža kap šūds – pargriuvo, paslydo; nepavyko koks maisto produktas.
Ištėža kap karvašūdis – taip apie muštynėse parblokštą priešininką.
Ištėžusi kap Magriecis varškie – sakoma ant ištižusios, nevikrios moteriškės. Kas ta Magrieci, jau nebeaišku. Sakoma ir apie patižusį maisto produktą.
Ištėža kap varlie; ištėžusi kap varlie – ištižo, pargriuvo; nevėkšla.
Ī sobini sau naīkonsi – nieko negali pakeisti, esi priverstas paklusti galimybėms.
Īsitikieji kap ī Puondīva – aklai įsimylėjo, labai pasitiki.
Īšėka kap žīdū ī puoterius – kažkas sutrikdė numatytus darbus, pvz., lietus sutrukdė šieną vežti.
Īšnekieji kap sveikam lėga – kažką įsiūlė, įteigė.
Iš tava burnuos ī Dieva ausi – tegu tavo geri linkėjimai, geri žodžiai pasiekia Dievo ausis, lai Dievas išgirsta.
Iš tošti i Saliāmuons napripildīs – sakoma, kai nieko nebeturi, nieko nebėra.
Iš velni sobinis – daug kažko negero plūsta (tū musieliū šīmet tīk daug. Pūln ī truoba par duris i par longus). Pasakoma ir kaip palyginimą (kap iš), ir kaip klausimą (a iš).
Išvež su grabu, parves su karvi – palaidojęs pačią, kitą parsiveda su turtu.
I švintījē pūdus išdauža – ir geri žmonės blogai pasielgia, ir darnios šeimos susipyksta.
Īvarīti ī plieskiu gala – priversti stengtis iš visų jėgų, kaip arklį versti tempti vežimą.
Ī nuodieji pas Dieva; Dā ī nuodieji pas Puondīva – yra viltis, dar ne viskas prarasta.
Ī vākus ir ī gīvuolius grēt gali īJėti – greit vaikų gimsta vienas po kito, ir gyvulių prieauglis greit pasidaugina.
I vīna akis mīga nuor – net ir vienas gyvendamas turi viskuo rūpintis, neapkiausti, neapsileisti.
I velns spronda čia gal‘ nutrūkti – didelė netvarka.
Ī trunka ir ī gatunka – viskas į gēra eina, sekasi.
I munī kap tam ciguonū: ka duoni ī – siuli nie, ka siuli ī – dūni nie – reiškia, kad vis ko nors trūksta.
I uns Dieva sutvierims – reikia gerbti bet kurį asmenį ar padarą, net jei jis menkas, paniekintas.

Jauns blūdī – sens sūdī – jaunas nieko nebijo, o senam viskas blogai, viskas „griekai“, viską smerkia.
Jauns en kap un(t) sprindžīnu, vuo sens čiut kuojis pāvelki.
Jauns i par stuoga paršuok, vuo sens i par šiauda vėrst.
Jauns saka: škac, paršuoksu; vo sens: škac, apvėrsu – senatvė atima jėgas, sukausto kūną.
Jauna žmuogaus i pirdals kvep (arba pridedama: vuo sens i našėkis smird) – reiškia, kad jaunam daug kas yra kitaip.
Jie apšikā delna, apšik i nīkšti – jei padarei dalį darbo, tai pabaik; jei pradėjai, tai galėk ir užbaigti.
Jie būs žadieta, i pasigėnis atidūs; Jie ī žadieta, i pasigiėnis atidūd – gausi, kas tau skirta, kas lemta likimo; nuo likimo nepabėgsi.
Jie ī žadieta, būs kap padieta – nuo likimo nepabėgsi.

Jie nuori su žmuogumi susipīkti, paskuolīk pinigū – be pykčio skolos gali ir neagauti.
Jie būs žadieta, i puo patalas ras – atsiimsi, kas likimo skirta.
Jie Dievs dalēs, ir iš pagalēli pasilēs – viskas Dievo valioje.
Jied šėrdi kap škuorbuts – labai skaudina, žeidžia. Dažniausiai sakom apie neklaužadą vaiką arba blogą vyrą.
Jied ba namieras, vuo šik kuol apžerg (arba: Jied kīk āpžiuo, šik kīk āpžerg; Jied kuol apžiuo, šik kol apžerg) – sakoma apie labai valgų, ėdrų žmogų.
Jie mediniets, visi laiža, vuo jie krovins, nieks namata – apie turtingą visi šokinėjs, o vargšo, skriaudžiamo, bėdoje esančio niekas nemato, neužjaučia, nepadeda.
Jie naskūpiesi, i naturiesi – reikia gyventi taupiai.
Jie naskūpiesi, i naturiesi, ali ka par daug, ta virš namieras.
Jie skėnsti, tavi dā i pamorda – nelaimėje nepadeda, naudojasi tavo nelaime.
Jie sveiks, ta i baguots – sveikata didžiausias turtas.
Jie švīt zūbā, švīt i rūbā. Arba: jie tink zūbā, tink i rūbā – taip pasakoma, kad svarbiausia yra žmogus, o ne jo rūbai, ne padėtis visuomenėje.
Jie pruota nie, nie su pagaliu naīmōši – vaiką mušdamas protingesnį nepadarysi.
Jie žmuogus skėnsti, ta da i pamorda – nepadeda niekas, o dar pasunkina.
Jie vag arkli, pridiek i balna – nesigraužk dėl mažos nelaimės ar nesėkmės, nes gali ir didesnės susilaukti.
Jied (valga, ževernuo) kap su atbulās duntiem – nenoriai valgo.
Jied kap škruorbuc – labai kankina, įkyriai, nuolat griaužia, neduoda ramybės.
Jied kīk apžiuo, šik kīk apžerg – ėdrus, bet tingus žmogus.
Jied kap na su sāva duntiem; kap su atbulās duntiem – neturi apetito, blogai valgo ar gyvulys blogai ėda.
Jiesk, a ī dontis rēks ītepti? – sakoma, kai vaikas nevalgo ar mažas gyvuliukas nenori ėsti.
Jiesti napraša – neišmesk ir seno daikto, dar pravers, tegu būna.
Jie naturi kur nagū dieti, ī sobini susikišk – nesiimk darbo, kurio nemoki gerai padaryti; nekišk nagų kur nereikia, negadink.
Jie turi luova, rasi i guluova – turėsi su kuo miegoti, laiką praleisti.
Jie vīna karvi ūdega ūžrīti, i kėtas iš paskuos rīt – užsikrečiama pavyzdžiu, imama pamėgdžioti.
Juoki spasaba nie – nėra jokios pagalbos, jokios išeities.
Juovala vėrti – daryti netvarką, ardyti santaiką, kiršinti.
Jūds kap ciguonis paps.
Jū skobini, jū sobini – kuo labiau skubi, tuo blogiau viskas pavyksta padayti; arba laiku nesuspėji.
Jū līn – jū žel – nereikia skųstis dėl lietaus, jis augina viską, želdina; nebijok sulyti.
Jūda bulbīni, al‘ iš vīna bliūda – taip pasakyta apie bendrystę, gyvenimą kartu šeimoje.
Jūds kap šūds, al skanus kap pasiotis – apie kraujinius vėdarus: nors juodi, bet labai skanūs.
(Posakis ko gero kilęs iš anekdoto apie žydą, kai tas valgęs pasiūlytų vėdarų, nežinodamas, kas tai.)
Jūks puo jūka – visai nebejuokinga, rimti reikalai. Reikia kažką daryti.
Jūkā jūkā iš puona batu: nauji, vuo kiauri – tai tik linksmas reagavimas, lyg papildymas, pratęsimas žodžio *jūkā*. (neva taip bernas nusistebėjęs pono batais).
Jūkis jūkis, kuol užaugs unt pėlva pūkis – nesijuok.

Kada šėkti, tada kelnis rėšti (arba: ka šūds lėnd, nabčiesas kelnis rėšti) – viską reikia daryti laiku, kad nevėluotum ir netektų skubėti.
Ka i patvuorie, bile padvarie – seniau žmonė manė, kad arčiau dvaro geriau gyventi, vis kas nors iš jo nubyra. Dabar panašus posakis tiktų besibraunantiems į Seimą.
Ka i pavielūsi (arba: pavielūsu), bi tik namalūsi (arba: namalūsu) – svarbu ištesėti žodį, laikytis pažado, pvz., laiku ateiti, grąžinti skolą.
Ka dūsu par ausi i pašėksi mielinkiauši – grasinimas.
Ka gers žmuogus miršt, visumet iškada, vuo jie kuoks jiezavits, žemis komps apsivala.
Ka pasensu, vondens su kiauru riečiu atneši – taip atsakoma, kai kas nors dėkoja už paslaugą ar sakosi nežinąs, kaip atsidėkoti.
Ka ės pakarčiū, kliūs i bakarčiū – visiem klius, likimas neaplenkia.
Ka mediniets (t.y. meduotas, medum aplipęs), visi laiža, vuo ka krovins, nieks namata – kol ką nors turi, tai naudojasi tavimi, vis geri, o kai nelaimė – visi palieka.
Ka i kupruota, bi tik baguota – apie vedybas dėl pinigų.
Ka muotīna su ronka užpliūrī, vāks nie najunt – motina ir muša gailėdama.
Ka ī žadieta, i pasigėnis atidūd – nuo tau skirto likimo ar nelaimės nepabėgsi, savo atsiimsi.
Ka īr, ta i bīrn – kai turi, tai ir išleidi, išeikvoji, išdalini.
Ka ī – kertai, ka nie – kintai – kai yra, kai turi, tai kerti, valgai, o kai nėra ko, kai neturi, tada kenti.
Kiaura žēmi prarėji – sakoma, kai ko nors, kokio daikto nerandama. Variantai: A kiaura žemi i prarėji; musiet kiaura žemi prarėji, na kitap.
Kaliejima komštis – bus nuolatinis kalinys, neišeis iš kalėjimo; taip pranašingai vertinamas nedorai besielgiantis jaunuolis, vaikas.
Kakli stuov – spaudžia problema, rūpestis gerklę gniaužia.
Kakta plėka kap ī sobini linsti – aukštos kaktos žmogus, labai kietai surišti plaukai.
Kaltūns kilsū – pyktis ima, nervai kyla, plaukai piestu stojasi iš pykčio.
Kalns su kalnu nasuen, vuo žmuogus su žmuogum visumet.
Kam talėnta, vuo kam plika lėnta – kai kam duotas talentas, sėkmė, sėkmingas gyvenimas, o kai kam tik plika lenta.
Kam naskaust, tas nadejū – neužjaučia kenčiančio, vargstančio.
Kap šašas – kažkas liko nebaigta padaryti. Vartojamas su veiksmažodžiais liko, kyšo, šmėkšo, kliūva.
Kap tīnst, i nutrūkst – negalima nieko atidėlioti; kai ilgai tęsiama, nutrūksta. Ypač tai pasakytina apie skolos grąžinimą, pažadų ištesėjimą.
Kap nulīts (nulietas) – dailus (apie žmogų ar gyvulį) tinkamai padarytas (apie daiktą).
Kap biednas, tap i dorns – neturtingo žmogaus niekas nevertina, negerbia.
Kap Dieva kuoruots, tāp i velni pristuots – kai Dievas nubaudžia, tai velnias pristoja; žmogus elgiasi nedorai, nieko nebepaiso, jam nieko nėra švento. Tai vertinimas pagal elgesį. Yra ir toks variantas: A dieva kuoruots, a velni pristuots – sakoma apie blogą žmogų. Nežinia, kodėl jis blogas, bet tikrai blogas.
Kap i šūds – nieko nevertas; lengva ir paprasta ką nors padaryti.
Kap kleckiukā – sveiki, gražūs (apie gyvūnus).
Kap ratale – sveiki, gražūs (apie daržoves, vaisius, kartais apie vaikus).
Kap Tamuošius navierninks – esi (esu) nepasitikintis arba nepatikimas.
Kap su žėlvīčiu par pėlva – nesotus maistas, nejauti sotumo, greit išalksti.

Kap žiuojis, tap malū – melagis, kaip tik taria žodį, taip ir sako netiesą.
Kap kuoji kėrtis – turi kliuvinį, rūpestį, kuris tave sulaiko nuo kitų darbų.
Kap kėrs pakarčiū, kliūs i bakarčiū – neišsisuksi, klius ir tau.
Kap velīkatis – margas, gražus, šventiškas, sveikas (dažniausiai apie vaiką arba jauną žmogų).
Kap katins iš muorčiaus – gėdingas, susibaigęs, pavargęs.
Kap par vartus – nesulaiko šilumos, praleidžia šaltį, vėjas perpučia.
Kap merga kūrva: i dūd, i trauk – neapsisprendžia ką nors daryti; norėtų, bet susilaiko.
Kap jiesti jied – netaupo, per daug suvartoja.
Kap kresnėki – t.y. kaip mažas spirgutis, ligotas, menkas žmogus.
Kap kibirkščiū papīli – ūmai, staigiai supykdė, įžeidė, kažką skaudaus pasakė ir įplieskė pyktį.
Kap vuortinklis – menkas, plonas, silpnas rūbas, medžiaga.
Kap dievi tievi – labai nuolankus, tylus.
Kap dedams – jam viskas tinka, nesipriešina, nuolankus.
Kap šū: nie pats jied, nie kitam dūd – pavydus, šykštus žmogus.
Kap dėdelis – norom nenorom ką nors padarysi, būsi priverstas, pvz., nueisi kaip didelis.
Kap jauns, tāp i dorns – kvailas, be patirties, elgiasi neapgalvotai.
Kap lėndri – kaip nendrė tiesus, lieknas. Dažniausiai sakoma apie vyrą.
Kap nasenē, tāp i nailgā – naujai įsigytas daiktas neilgai tetvėrė, arba kažkas jo nesaugojo, netausojo, per geit sunaudojo.
Kap kiauli: pati maiša draska, pati žvīg. – apie dviveidį žmogų, blogai besielgiantį, bet kaltinantį kitą.
Kap Barbi devīndarbi: šėka, mīža i skīdras rinka – pasakoma taip ir apie save, kai reikia greitai suktis, daug ką padaryti.
Kap Duršieni makliarka – palyginimas su gerai pažįstama moterimi, daug niekų šnekančia.
Kap dīna, tāp naujīna – viskas greitai keičiasi.
Kap pas puondīva už pečiaus – saugiai jaučiasi, gerai gyvena.
Kap pri bada sīta bovis – labai išalkęs, labai godžiai valgo, gerai ėda (gyvulys).
Kap nu sīta palēsts – labai judrus, nerimstantis, nenustovintis vietoje.
Kap tam čiguonū: ka ī jiedai, ka nie kintai – kol (arba: kai) turi, tai valgai netaupydamas, o paskui kenti.
Kap varauni – šalta patalpa, kambarys šaltas.
Kap ī sobini īpjauts – nerimsta, dažniausiai taip sakoma apie vaiką.
Kap užčieravuots – kaip užkeiktas: neklauso, nuolat serga, aklai įsimylėjo, kt.
Kas dirbinie, tas i valginie – kas dirba, tas ir turi. Arba: kas dirba, tas turi teisę valgyti.
Kas jiedinie, tas i dirbinie – reikia valgyti, kad turėtum jėgų dirbti. O kas nebevalgo, tas jau ir menkai bedirba.
Kas gīvs galis vis diel savis – kiekvienas rūpinasi savimi.
Kas nasiota dīgstont, tor išsisiosti žilstont – jei neišsidūko jaunystėje, išsidūks senatvėje. O tai daug blogiau.
Kas unt kėta saka, tas unt savis pasisaka – pravardžiuodamas arba vertindamas kitą žmogų, parodai pats save; dažniausiai taip vienas kitam atsikerta užgauliojami vaikai.
Kas iš tuo gražumēli, ka nie razumēli.
Kas iš tuo onksti kielėma, jie nie Dieva padiejėma – be Dievo pagalbos nieko nepelnysi net anksti atsikėlęs ir darbų ėmęsis.

Kas metā vis pakalnīn (arba: kuožna meta ī pakalni) – kasmet jėgos senka, senstama.
Kas nuor – valga, kas nanuor – pasižvalga – kvietimas, raginimas valgyti.
Kas pavalgis nagul, tas tinginīs; kas pamatis namuš, tas griešī – pavalgęs darbininkas turi pailsėti, kad naujų jėgų įgautų ir į darbą stotų.
Kas savis nagir, ī ton perkūnīji trenk – ironiškai atsiliepiama apie pagyrūną. Mat, jis giriasi todėl, kad bijo perkūnijos.
Kas suoda, tas muoda – kiekviename kaime savi papročiai. Kiekviena šeimininkė savaip tą patį valgį gamina.
Kas papraša, tam pakrata – sakoma apie dosnų, bet nekilniaširdį žmogų. Kartais posakis įgauna neigiamą reikšmę ir tampa grubus: „Kap merga kūrva: kas papraša, tam pakrata“.
Kas par paukštis, ka sava plunksnu napaneš.
Kas na ī galva, tas ī kuojis – jei ką nors pamiršai, nepadarei, tenka eiti iš naujo ir kojas varginti.
Kas dirbinie, tas i valginie – kas dirba, tas turi ką valgyti; kas dirba, tam reikia duoti ir pavalgyti.
Kas nagirtam galvuo, tas girtam unt līžovi – girtas žmogus išduoda paslaptis, išplepa, yra nepatikimas; nevaldo liežuvio; jis pasako tai, ko nesakytų būdamas blaivus.
Kas nuor, i naturiejis īgīn, vuo kas nanuor, i turiejis pamet.
Kas nuor valga, kas nanuor pasižvalga – pajuokavimas kviečiant valgyti ar perspėjimas vaikams, kad valgytų, nesižvalgytų.
Kas ī pėlva, tas jau tava – niekas nebeatims ir nesužinos, ką suvalgei, ar geriau, ar blogiau turėjai.
Kas lėka, tas diel Mėka – niekam nebereikia, mums užteko.
Kas runkuo, tas kaktuo – nesiskaito su veiksmais, agresyviai elgiasi.
Kastuks su batukās – taip atsakoma į klausimą kas ten?
Kartās tratunčiuoji egli ilgiau pabūn na kap sveikuoji – ligotas žmogus ilgiau gyvena už sveikąjį.
Kauk kap vėlks avietīni – šūkauja, garsiai verkia, karvė įkyriai bliauna, pan.
Kaupa nūbrauki – kažkas nuskriaudė, žmogus neteko lėšų, patyrė nuostolį.
Kaušenas ūžverti – mirė.
Ka žinuotum kor vėrsi, puoduška pasidietum – nežinai, kada ir kokia tave ištiks nelaimė, todėl negali pasisaugoti.
Kepurėli unt šalīs, panibērīji kap šunīs – taip pajuokiamas išdidumas.
Kelelės narelės – stengsiesi iš paskutiniųjų, dėsi visas pastangas ką nors padaryti, sunkiai dirbi, stengiesi.
Kiaulis akis pasijiemis gali visur ēti – jei neturi gėdos, nepaisai kitų.
Kiaurā išilgā – visur gali eiti, niekas nekliudo, esi nekaltas.
Kėbti ī guorsa – šokti muštis, kibti į krūtinę.
Kimšk ī paliepi – valgyk, jei ir sakaisi esąs sotus, pilve vietos nebeturi.
Kinkū kap žīds priš pečiu – galvą linguoja. Arba: Galva kinkū-velni mislī – taip įtariama apie galvą linguojantį žmogų.
Kėrvi gali kabinti – kambary pilna garų, labai prirūkyta, oras slogus, tirštas.
Kišenie gīvati šnīpšt – neleidžia pinigų išimti, nes ten jų ir nėra. Sakoma, kai norėtum ką nors pirkti, o pinigų neturi.
Kėšas (arba: lenda) kap šaps ī sobini – lenda ne į savo reikalus; įkyrus.
Kiš pėrštus i laiža – ironizuojama, kad kažkas labai kuo nors susižavėjęs, be galo įsimylėjęs.
Kits ī jauna blūdī, kits ī delči pablūst (pasiunt) – taip žmogaus elgesys prilyginamas gyvulio elgsenai, priklausomai nuo mėnulio fazės. Čia kalbama apie jaunystę ir senatvę.

Kits siunt dīgstont, vuo kits žilstont – žmogus dūksta , t.y. įsimyli, pameta galvą jaunystėje, bet būna ir senatėje pratrūksta.
Kitū klausīk, ali dirbk sava galva.
Kits i dviesdams īspir – kerštauja, net mirdamas kitam gero nelinki, stengiasi pakenkti, nesusitaiko.
Kīnuo griekā, tuo i pakūta – kas nusikalto, tas ir kenčia.
Kīnuo numā, tuo i nagā – gina savo namus, rodo savo galią.
Kīvū kap žīds prīš pēčiu – žmogus sėdi ir linksi, linguoja, lyg žydas melstųsi. O žydas meldžiasi prieš pečių, nes žino, kad ant pečiaus tikrai nėra pakabinto švento paveikslo.
Kėta vuopa su pėrštu maišuoma – kito nelaimės ar skausmo neišgyvensi kaip savo, neįsijausi, kartais net pasišaipysi. Kito skausmas tau neskaudus.
Kėta maldaudams – kada gaudams, sāva turiedams – kada nuoriedams – savo daiktu pasinaudoji bet kada.
Klausuos (arba: tīl) kap kiauli, ī ausi mīžama – nesusipranta, nesusigaudo nieko, nereaguoja.
Klausuos kap su avižuom – nesupranta, praleidžia pro ausis.
Kledarū (arba: atruoda) kap sūrmaišis – nedailiai kabo, sudribęs, nutįsęs drabužis ar jo dalis; kartais lieka tik palyginimo antrasis komponentas, be veiksmažodžio., pvz. sijuons kap sūrmaišis.
Kliebiu (arba: su kliebiu) napagruobsi – didelio darbo greitai nepadarysi, reikia pamažu, nuosaikiai.
Kliebės gruobsta – labai pataikauja kažkam, labai džiaugiasi.
Klīns klīna vara, vuo šliega visus
Kond kap musielie prīš dviestīnuoji – labai kerštauja, pyksta.
Kond kap šū pasalėnis – kenkia, blogai daro iš pasalų, dviveidis žmogus.
Kon jauns blūdī (arba: pablūdī), nie Puondīvs nasūdī – nes jaunas neturi proto, nesugeba valdyti savęs.
Kontrībis rēk pūrās turieti – turėti daug kantrybės; būti kantriam (pūras – tūrio matavimo vienetas).
Kon surada, ton subada – ką nutvėrė, surado, sugriebė, tą suvalgo, maistui neišrankus.
Kontins kap katins pīna prilakis – patenkintas.
Konsnius skaičiūti – stebėti, kaip kitas valgo; pavydėti.
Kor dingsi žīma bāsas – nėra išeities, privalai daryti kažką, klausyti, paklusti. Juk neisi žiemą basas.
Kork kap ropki papamatie (arba: kuo čia kōrki kap rōpki papamatie?) – pyksta, įkyriai burbuliuoja.
Krut (arba: kuš) kap šūds īkirmiejis – daug žmonių, pvz., atlaiduose, turguje.
Krūps sobini draska – nerimsta, pats žmogus (dažniausiai vaikas) nežino ko nori.
Kucī jūdasis baltuoji – gautą paliepimą permeta kitam.
Kukštūjās kap merga su vāku – čiupinėjasi, nevikriai dirba.
Kukū pīrst, miltā bėrst – sakoma vaikui netyčia pirstelėjus. Aišku, gali būti ir kitų atvejų.
Kum baguotasis dīvījės, tum biednasis žīvījės – turtingas stebisi, niekina prastą valgį, o vargšas tuo maitinasi, naudojasi. Kartais pasakoma ir atvirkčiai, pradedant nuo biednojo.
Kumeli pelkie taskinstī, vuo šnāpša napalėksu – juodas ironizavimas, ką renkasi latrai.
Kuntrībis rēk pūrās turieti – reikia turėti labai daug kantrybės, būti kantriam. Dažniausiai jos tiek prireikia slaugant sunkų ligonį, karšinant seną žmogų, bendraujant su įkyriu žmogumi ar auginant neklaužadą vaiką. Pastaba: pūras – tūrio matas birioms medžiagoms; buvo ir puspūris.
Kon toru, su tūm doru – dalinuosi tuo, ką turiu; ką turiu, tuo ir vaišinu.
Kur ēsi, tėn savi rasi. Nieks nalauk dūnas kepala atkėšis – tai yra, gyvenimas visur vienodas.
Kuš kap utielie puo šašu – lėtai eina, vos velkasi.
Kuš kap šūds īkirmiejis – juda, kruta, pvz., žmonės dirba laukuose, spraudosi turguje ar atlaiduose.

Kuoc dūk prisimīnis, ka i rītuo žinuotū – taip grasoma labai nusikaltusiam, neklausančiam vaikui.
Kuoc sau ī sobini konsk iš tuo pasiutėma – kai labai pyksti ant savęs, gal gerą progą praleidai, kt.
Kuojis ī sobini sulinda – pavargau, nes ilgai stovėjau, dirbau stovėdamas, toli ėjau; kojos nebelaiko.
Kuoji unt spronda u(ž)sikelti – gaišti, užtrukti, neskubėti.
Kuoji pririšta – jau nebegali iš namų išeiti kur nori ir kad nori, jau turi rūpestį, pvz.: mažą vaiką, sunkų ligonį.
Kuojis nabatkel – nebeateina, gėdijasi ateiti.
Kuojis kap vundinie – šalta, kojos šąla.
Kuoks velns iš luopiši, tuoks ī graba – žmogus nepasikeičia.
Kuoks velns gėmi, tuoks i dvies – žmogus nepasikeičia.
Kuoks ilgs: mieteris i čverti i dā gals nusitverti – sakoma ir apie aukštą žmogų, ir apie negyvą ilgą daiktą.
Kuo čia rauduonūji, a šėkti nuori?
Kuo kabiniejīs? A guzū jiškā? – priekabiaudamas gali ir gauti guzų
Kuo nanuori pats turieti, kitam pažīčīk – skola negrįžta, taigi, daikto netenki, arba jis sugadinamas.
Kuo čia mormi kap obags, krūpas pabieris – neaiškiai kalbi, burbi po nosimi.
Kuol tieva gīva galva; pri tieva gīvuos galvuos – mažai rūpesčių, ramiau gyventi.
Kuol kuopūstā užaugs, miesa sukirmies – belaukdamas, ko mergina užaugs, vaikinas gali ir pasenti.
Kuol stuorasis sulīsies, pluonasis i puo veliena palīns – storas žmogus turi daugiau šansų išlikti.
Kuo siunti, a gala junti?
Kuo īškā: a sīkliū, a luopū? – ko priekabiauji, nerimsti.
Kuo siunti? A dviestinuoji junti? – nujauti savo mirtį, dvėstinąją. Taip musė labiau kanda rudeniop. Kuoši – kleckā, kuoši – kleckā, i nie čiesa kitkum užsiimti – tai vienas iš variantinių posakių, kad nėra laiko kažką padaryti.
Kuožna žuvis sava srioba (arba: zopi) nuverd – kiekvienas žmogus elgiasi skirtingai; kiekvienas turi savo silpnybių.
Kuožnas su savėm, vīns Puodīvs su visās – taip yra pateisinamas tam tikras savanaudiškumas, egoizmas.
Kuožnas dornius kitap blūdī.
Kor paukštis lek, tėn plunksna met (arba: tėn plunksna krimt) – kai vis kraustaisi į kitą vietą, vis daiktų palieki, išmeti. Arba: i tu kap tas paukštis: kor leki, tin plunksnas išmiečiuoji, vuo aš turu iš paskuos ēti i runkiuoti. Pasakoma taip vaikui, kuris iš lauko parbėgęs rūbus bet kur nuteškia.
Kor šėka, tėn palėka – sakoma apie netvarkingą žmogų, apie užuomaršą.
Kor bētum, sobini iš paskuos velkas – visur save randi, nuo savęs nepabėgsi.
Kor tavi velns neš (nešiuo) – tai baramasis posakis, bet nepiktai pasakoma ir kaimyno sulaukus.
Kvapu gerti – labai ko nors trokšti.

Laksta kap galvuos pardaužts – bėgioja, šokinėja kaip galvon trenktas, proto netekęs.
Laksta kap šū šikti nuoriedams – laksto, bėginėja, skuba, lyg vietos neranda.
Laksta kap susišėkis – nerasdamas vietos, skubiai bėginėja.
Laksta kap ī sobini īpjauts – blaškosi, nerimsta, neranda vietos.
Laksta kap nu linciūga palēsts – labai dūksta.
Lašinīs i puo bėški išlašies; lašinē i ba struoka išlašies – lašinius reikia valgyti taupiai, nes jie greitai baigiasi, o kitų ilgai nebeturėsi.

Latrū i lašas maluonu – kas ką mėgsta, tai to dalyko ir smulkmenos malonios, mielos, brangios.
Latras nu krīžiaus nūimts – labai geriantis žmogus.
Lauk kap išganīma – labai kažko laukia, tikisi pagalbos, situacijios pagerėjimo.
Lek kap ī gaisra – labai skuba.
Lek kap velns dūši pagavis – labai skuba.
Lek ka kolnis ī sobini mošas – labai skuba.
Lek mīždams (-a) – labai greitai, su dideliu noru skuba; ko nors labai geidžia.
Lek iššarga – labai skauba, puola.
Lend visur kap kīšmaks; kuo čia kišīs kap kīšmaks.
Līčna kapeika – papildomai gauta, t.y. atliekama kapeika, uždarbis.
Lietuoji kiauli dā gilesni šakni īšknis – lėtas, tylus žmogus kartais daugiau padaro, nustebina.
Ligū krestis, ligų pūdelis – turi daug ligų, dažnai serga, nestiprios sveikatos.
Lingvē gauts lingvē išēn – lengvai gautas daiktas ar lengvai uždirbtas pinigas netausojamas.
Lėnkis galvā, na subinē – kreipkis į vyresnįjį, o ne į tarną.
Līžuvius lakinti – apkalbėti, skleisti apkalbas, gandus.
Līžovis kalē žadiets, ali anā īdiets – taip sakoma apie aršią bobą, pletkininkę.
Līžovis nanūkint – neišlaiko paslapties, nesusilaikoma nuo apkalbų, barnių, neiškenčia nešnekėjęs.
Līžovis šlapiuo vītuo gol – jis nesustiręs, lengvai vartomas, dėl to skleidžiamos paskalos, duodama liežuviui darbo.
Līžuvē monis napagadins i napataisīs (arba: nie pagadins, nie pataisīs) – apkalbos manęs neveikia, manęs nepakeis, esu kas esu.
Līžovis kap pončeka – labai ilgas.
Lūkis obagi – Luokėje vykdavo jomarkas, o kur žmonių susiėjimas, ten daug ubagų.
Lūpas kap sobini – storos lūpos. Kartais tokį žmogų pavadina veršlūpa.
Lunkavuoti kap šūda unt šakis – skaitytis su juo, gerbti nors iš baimės, ne iš pagarbos; apeiti , neužgauti, neliesti.

Mainīti caca ī kunkuolus – tas pats, veiksmas be naudos.
Maininka arklīs puo vartās gol – mainydamas visada nusimainai, geriau nemainikauti.
Malū par akis – akivaizdžiai meluoja.
Marti gerklie karti, ka pasenies i pasaldies – marti iš pradžų neįtinka, o vėliau pripranti.
Maži vakā skreita draska, vuo dideli šėrdi.
Maža vāka i pėrdals kvep, vuo sena žmuogaus vėsas kūns smėrd – amžius daro savo įtaką žmogui.
Marmaliū kap žīds – neaiškiai kalba, sunkiai suprantama kalba.
Mažam darbā pagal žemi – žemaūgiui žmogui lengviau dirbti, nereikia lankstytis.
Mažas žmuogus su sobini kinsus dauža – blogai būti žemo ūgio žmogumi, nes su subine visus kinsus nudaužai.
Mažas vāks i mėrdams jūkas – nesupranta nieko.
Mažam žmuogū pruots su šūdu maišuos – kartais taip pasišaipoma net iš savęs, jei ką nevykusiai padarei, jei ko nesupranti.
Merga ba plaukū kap karvi ba ragū – nenormalu, nepriimtina, mergina turi nešioti ilgus plaukus.
Mesk anam su dūnas kepalu – uns tau su akminu – taip nedėkingas žmogus atsilygina už gera, neįvertina pagalbos.
Mesk ī šuona i da su kuoji paspėrk – dažniausiai taip moteris atsiliepa apie netinkamą vyrą, nemielą

jaunikį, pačios beieškantį našlį.
Mesti skorlius (skodorus) ī krūva – žānytis, t.y. tuoktis, imti kartu gyventi.
Miesa kap kėmpini – sausa, neįkandama, kaip medžio kempinė.
Merga kāp karkluba – aukšta, liesa, nefigūringa (arba: karklubėni).
Mėris ī graba nabšik – prarasto daikto neieškok, neberasi, nebeturėk vilties rasti, atgauti.
Mėris nabžiūr – prarasto arba pamesto daikto nebeatgausi.
Mėrka i mėrka snapa kap ontis – sakoma apie žmogų, kuris dažnai geria vandens. Arba: I tu kap ontis – tik pavalgė ir leki snapa mirkīti.
Mėršt mėršt, vuo atėn sekmadīnis – nie kuo laiduoti – pašiepiamas žmogus, dažniausiai moteriškė, kuri vis dejuoja, sveikata skundžiasi.
Mėrti ta mėrti, ali kāp rėks pramėrti – mirtis neišvengiama, bet pats mirimas baugina.
Mīta, jie nuori, un galvuos tašīk; gali mīta un galvuos tašīti – nereaguoja, nepajuda, neklauso.
Mīl kap dūši, kret kap grūši – apie santykius šeimoje.
Mundrums (mundrumelis) nu patīs kelma – labai mandras, gudrus.
Mondras kuol unt tieva dūnas – kol gyvena pas tėvus, tol laisviau jaučiasi.
Mondras, kuol tieva gīva galva.
Mon kaliejims, ali tau kapā – didelis įpykimas, neapykanta.
Mungstuos kap karvi priš vedėma – trypia, rąžosi.
Mundrīsčiu pėlns – labai gudrus (ironiškai), kvailiojantis.
Munī nei galvuo, nie rūruo – visiškai nerūpi; neatsiminiau nieko.
Muotīnas dūžis (arba: mūšis) kap svīsta gniūžis – neskaudus; motina muša mylėdama, bet vaikai tuo piktnaudžiauja ir motinos neklauso.
Muoksla gala pačiupiniek i muokiesi (arba: i išmuoksi) – taip sakoma vaikui, kai tas atsikalbinėja, kad nemoka padaryti ko prašomas.
Muoles šėksi – labai vargsi, turėsi bėdos.
Muotriška esi unt jūka i unt mūka – moters nieka rimtai nevertina, jos gyvenimas pilnas kančios.
Morm kap žīds puoterius – neaiškiai kalba.
Morm kap obags krūpas pabieris – neaiškiai kalba, murma po nosim.
Morzins kap kiauli žindis – labai murzinas vaikas.
Muolins liuolins – labai murzinas (apie vaiką).
Muotriška (arba: tu) iš numū par žingsni, numā nu tavis par kiluometra – tiek visokių darbų susikaupia, kol namuose nesi.
Musiet kiauli žindā, ka tuoks morzins – labai murzinas vaikas.
Musiet šūds skīlies narond, ka tāp siunti – išdykauji, pyksti, priekabių ieškai.
Musiet velns ūdega užkėša – ieškau ir nerandu kokio nors daikto.
Musiet velns pasijiemi už sena skuola – nerandu to, ko ieškau.
Mušimu (arba: su mušimu) vāka naišmuokīsi (arba: napataisīsi): vīna velni išmoši – eėšimt īmoši.

Nabijau a nie šik šik – nė trupučio nebijau.
Nabijuok, muoles našėksi – nebus bėdos, nenusibaigsi.
Nabijuok luojinti šunīs, bijuok pasalėni – turima omeny, kad pasalūnas žmogus pavojingesnis už atvirai kalbantį, prieštaraujantį, pan.
Nabilgā bašiks unt velienas – jau yra sunkus ligonis, neilgai begyvens.
Nadaužīk strungū, i na tū struoku nudėls – pataupyk jėgas, nesiplėšyk.

Na didīsis kėnsas vežėma vert.
Naišsimiečiuok lazdū pirmiau šunū.
Najutau, a īšuoka, a prašuoka – neprivalgiau, mažai tebuvo valgio. Tas posakis, matyt, iš pasakos.
Nagā sobinis naiškasa – per daug mandras žmogus, blogai elgiasi, kas nors jį „pakasys“, t.y. sumuš.
Nagā naperšieji – nedirbai, veltui gavai.
Nagink Puondīva ī mėška, puotam nie unt laukū nasugausi – nedejuok dėl menkniekių, nesiskųsk, nekeik Dievo, kad blogesnių dalykų neatsitiktų.
Nadraskīk nagū, pasikasīmū naužteksi – sakoma, kai kas nors labai šūkauja, baisiai pyksta.
Nagaliu žiūrieti kap ī velni – labai nemėgstu, nepakenčiu to žmogaus.
Nagėmusi pakrikštī, namėrusi palaiduo (Arba: kōn žmuonis pāšnek, nagali vierīti. I nagėmusi pakrikštī, i namėrusi palaiduo) – gandais negalima tikėti.
Naīškint kap šū nakaukis – neturi valios susilaikyti ko nors neiškrėtęs.
Na karūna nukrėta – jei ką ne taip pasakiau, nėra ko įsižeisti. Taip kalbantysis pateisina save ir sumenkina pašnekovą.
Nakišk ī maiša, vuo natilps ir ī dvilinki – nemenkink, nenuvertink (dvilinkė – patalų užvalkalas).
Nakintu ī smerti – nekenčiu, labai nekenčiu.
Nakintu kap velni – labai nekenčiu kažkokio žmogaus.
Naklausuot mamas gīvuos, rieksit supovusis – motiną reikia mylėti, kol ji gyva, ją vertinti, jos klausyti; paskui bus vėlu jos verkti; taikoma vaikams pamokyti, perspėti.
Naklausa unt vītas – taikoma vaikui, kuris labai neklauso tėvų, ypač mamos. Pavartojamas ir analogiškos reikšmės posakis „Čīst naklausa“. Kartais pasakoma su pratęsimu: „Anam muotina a sāka, a šėk – tas pats“.
Nakuolīk dīnuos ba vakara, vuo marčiuos ba metu – negirk iš anksto.
Naktėni gegužie viskon parkukū – naktį vyrui meilikaudama moteris gali viską savo labui palenkti.
Naktīs darbs dīnā gieda – naktį padarai blogai, o dieną pats pamatai, ką pridaręs ne taip.
Na kuožnam puondīva šūda gniaužīti – ne visiems pasiseka, ne visi gali gerai gyventi.
Na kraujės (arba: na su akminās) līn – nereikia lietaus bijoti, jis negali sutrukdyti; dėl lietaus galima eiti; lietus nieko tokio.
Nalaimi i puo patalas rond – nuo nelaimės nepasislėpsi.
Naklausā mōnis gīvuos, rieksi supōvusis – taip vaikui primenama, kad reikia branginti motiną.
Namīžk un taka, vuo mīžīs unt akīs užaugs (arba: Musit mīžā un takā, ka mīžīs užauga) – taip perspėjama dėl netinkamo elgesio. Myžys – tai skauduliukas ant apatinio akies voko.
Napasiduopuok raišu vėlku kuojis napamošis – nepasitikėk, jei nesi tikras.
Napasidiek unt obaga malduos, i pats melskis – nepasikliauk vien kitu žmogumi, pas stenkis.
Na pėrštu žindīts (arba: na pėršta žindis; na pėrštu žinduoms) – nekvailas, išmanantis.
Naravījės kap žīda kumeli – užsispyrė, priešinasi, nervinasi.
Narīsk nuosis, nulūš – nesididžiuok.
Nasiragink, na pri klecku (arba: kap pri klecku) – taip sakoma, kai kviečiama prie stalo sėstis.
Nasėrk nasava liga – nesirūpink ne savo reikalais.
Nasitiešīk iš kėta bieduos – kartais dar priduriama, kas bus, jei džiaugsies kito nelaime: Ī tau gal tāp atsitėkti.
Nasėtiki užēti, vuo tenk i nakuoti – reikia nesipykti su žmonėmis, nes nežinai, kaip teks bendrauti.
Naskubiek, juk nieks nadeg (arba: a kas deg) – nereikia skubėti.
Naskubiek. A velns mīta ī sobini kruš? – neskubėk, nesiplėšyk dirbdamas.

Naskubiek. Juk mīta unt galvuos nieks nataša.
Naskubiek. Numā na blīnā, šonis nasujies. Arba: Naskubiek. Juk šunis palikā prīrištus, numū nasujies – raginama kaimynę dar pasibūti, pasisvečiuoti, namo neskubėti.
Naspjaudīk, ka natektū suvālīti – taip perspėjama merga, kuri niekina vaikiną, o gali tekti už jo ir ištekėti.
Nasusėšnek kap vuokītīs su žīdu – nesusikalba kažkas, nesutaria, nesupranta vienas kito.
Na su turtu, ali su žmuogum gīvensi – tuokiantis ne turtas svarbu, vertybė yra žmogus.
Našik i nasmirdiesi – esi kaltas, kažką padarei, be priežasties niekas nekaltina.
Našik ī sava lėzda – nemenkink savo šeimos, neskleisk paskalų apie artimuosius.
Našėksi muolės, nabijuok – sakoma, kai kas nors, dažniausiai vaikas, dirbdamas skundžasi, kad sunku, kad pavargęs.
Našūkauk, na dvarus valdā – nėra ko balsą kelti, rėkti ant kitų.
Na tāp iškada, kāp navigada – taip įvertinamas nedidelis nuostolis, žala, sakoma, kad tai ne nuostolis, o tik nepatogumas.
Natekies sauli iš vakarū – kalbama apie neįmanoma dalyką, pasveikimą iš mirtinos ligos, pan.
Na tieva muotīna ūžmušiem – nevarkim, nesam verti bausmės, nenusikaltę taip sunkiai dirbti.
Natikru vabalu napasispėrsi – nesulauksi pagalbos, netikęs padėjėjas padarys blogai. Sakoma, kai vaikas blogai padarė, kas buvo liepta.
Na tinginiū trīda sėrgti – tinginys niekada neturi laiko.
Na tū struoku dūši iš kūna išės – neskubėk, nesiplėšyk darbe, ir neskubint dūšia iš kūno išeis, neskubink jos.
Nauji vuotaga unt senuos skūruos – taip sakoma, kai našlys (našlė) ieškosi naujos žmonos (vyro).
Naverts nie unt žemis vakščiuoti – labai blogas žmogus; kartais taip tave mato kiti.
Na vīns šū ruds – būna panašių žmonių, ne vienas turi tokį pat vardą, tad sakoma lyg pasiteisinimas, kad apsipažiniai, t. y. apsirikai.
Nažėna žīmėni, kuo pavasarėni žvīg – reiškia, kad gerai gyvenantis žmogus nesupranta, kodėl vargšas dejuoja; juk ir penima kiaulė nesupranta, kad kitos alkanos.
Na ī dvara biegti, na puoterius kalbieti – nėra ko skubėti, laiko yra.
Na karūna nukrėta – nėra ko įsižeisti.
Naturu pri dūšis – su savimi neturiu; dažniausiai pinigėlio ar ko kito; arba iš viso neturiu.
Nėgīdis nėvīdis – nei girdėtas, nei matytas žmogus, kažkas apsilankė seniai nebuvęs.
Nėk nu šalīs – tokia graži mergina, arba toks gražus vaikinas, kad negali atsitraukti.
Nėk iš numū navalgis, iš mėška našėkis.
Niekdielės apsimesti – šiaip sau, nieko dėtas, lyg netyčia kažką padaryti, kažkuo pasidomėti.
Nie čiesa nie nusišėkti (arba: Naturu čiesa nie nusimīžti) – labai užsiėmęs, perdėtai į darbus pasinėręs.
Nie arklīs arkli dīkā nakasa – už viską reikia mokėti, atsilyginti, atsidėkoti.
Nie galvuo, nie subinie – man nerūpi, visiškai nekreipiu dėmesio, visiškai užmiršau.
Nie galvuo, nie ūdeguo – nerūpi, visiškai užmiršau.
Nie devīnis varnas naprilestu – toks liesas, menkas gyvulys ar žmogus.
Nie su kepuri nadamesi – daug žmonių, todėl neprieisi, nepasieksi.
Nie pasimaliavuojis naītėksi – niekaip neįtiksi, nors ir kaip stengsies.
Nie gerti naatneštu – ji tokia neverta, netikusi, kad kitai ir vandens paduoti per prasta būtų.
Nie subinies komps navirp – nebijau nė kiek.

Nie krūtėnis, nie šikėnis – neišvaizdi merga, nemoteriškos figūros.
Nie muotās – nė galvoj, nepagalvojau, nė tokia mintis į galvą neatėjo; man nerūpi.
Nie kuo sava taukās kitam sobini tepti – nereikia savo naudą kitam atiduoti.
Nie kuo gīvuoli (arba: arkli) subinie bolbi mirkīti – nereikia gyvulio lepinti.
Niekur nie zvanis – nieko negirdėti, jokių naujienų; negaliu rasti prapuolusio daikto, dingo be pėdsakų.
Nie kor akis kėšti – gėda.
Nie labas, nie ī sobini pabučiūk – vadinsi, kažkas parėjo nepasisveikinęs, neištaręs nė žodžio.
Nie labas, nie išlupk sobini – kitas ankstesnio posakio variantas.
Nie āčiu, nie ī sobini pabučiūk – sakoma, kai nesulaukei padėkos.
Nie velnī, nie žaltī – nepadėkojo, nė jokiu žodeliu nereagavo.
Nie gieris, nie jiedis – kažką praradęs, netekęs, veltui stengęsis, palikęs tuščiom.
Nie riekti, nie biegti – nežinia, ką daryti, ko griebtis.
Nie slūka, nie dūka – nieko negirdėti, nėra jokios žinios.
Nie rask, nie pamesk – ir šiaip, ir taip blogai.
Nie palēsts, nie pakarts – kai nežinai, kaip pasielgti; negali apsispręsti.
Nie dorns, nie mondras – nežinai, ką daryti, kaip pasielgti.
Nie patīms, nie šunīms – niekam nebetinkamas; kažko netekau, nepasinaudojau.
Nie pėnki, nie devīni – neaišku, negalima susikalbėti, susitarti; neaiški situacija.
Nie tu, biteli, konsk, nie tu medaus nešk – nenoriu su tavimi turėti nieko bendra. Sakoma apie dviveidišką, gera nelinkintį žmogų.
Nie tava kėškis, nie tu kėškis – nesirūpink ne savo reikalais. Čia tai kaip ir žodžių žaismas.
Nie kelie radus(i) naīmčiau – taip atsiliepiama apie netinkamą vaikiną. Pasakoma ir apie nepatikusį, peiktiną rūbą ar kokį kitą daiktą.
Nie su pešekliu naišpeši – žodžio neprataria, nekalbus; labai šykštus, taupus.
Nie šū nasuluoji – niekas nejuto, niekas nesužinojo, tyliai padaryta, padaryta slapta.
Nie šū du darbus nadėrb: jie šik, naluo – pasiteisinimas, kad lieka daug kas nepadaryta, nesuspėta.
Nie vīna nēn už bluoga, ali iš kor tī bluogījē atsirond – taip kalbama apie šeimos vyrus.
Nie vīna varna naprilestū – labai liesas gyvulys ar žmogus, mažas maisto kąsnelis.
Nie velns kazuoka už dīka našuok (arba: už dīka nie velns kazuoka našuok; dīkā nie velns kazuoka našuok) – veltui niekas nieko nedaro.
Nie un devīniū linciūgu naišlaikīsi – nesuvaldysi, jei kas neklauso.
Nie puo pažastīs sausuos vītas nalėka – perlijo kiaurai, visur šlapia.
Nie avīs pruota nator (variantas: rēk kuoc avīs pruota turieti) – priekaištaujama dėl kažkokio poelgio. Ir apie save pasakoma: dā bėški toru avīs pruota.
Nie zvanis (arba: nie zvanis nagirdieti) – nėra jokios žinios, nieko negirdėti.
Niekam nie už grauža – niekieno nieko nemaldauju, darau kaip noriu, turiu ko reikia.
Nukintieji kap Tveru būgnas – per atlaidus Tveruose mušdavo būgną, taip sako apie nukentėjusį žmogų.
Nulieki (arba: lek kap velns un pītu) kap velns un pītu – kažkas su triukšmu nuskubėjo.
Nu mara metu – seniai.
Nu lazduos i obaga terbuos naatsižadiek – taip gali atsitkti kiekvienam.
Nu adatėkis pri (arba: unt) kumelėkis – vagystė prasideda nuo mažų dalykų.
Nu Ainuošiaus pri Kaipuošiaus – siuntinėja, varinėja žmogų, tenka vaikščioti veltui.

Numūs i sīnas paded – sergantis žmogus greičiau pagyja namuose nei ligoninėje.
Numū paukštis – namisėda, labai rūpinasi namais.
Numū nabsek – nežiūri namų, nesirūpina, nebūna namuose.
Nu numū vagīs napasikavuosi – kai vagiliauja namiškis, nuo jo sunku ką nors paslėpti.
Nu numėški vagīs napasikavuosi (arba: naužsirakiniesi) – vagiliaujantis namiškis visur suras.
Nu prētku (arba: nu parstapa) metu – labai labai seniai, iš gilios gilios senovės.
Nu mirėma i šikėma nie išsipirkėma – neišsisuksi, neišvengsi.
Nu kara i mara nie spasaba – nėra išsigelbėjimo.
Nurarieji kap velns dūši pagavis – kažkas nubildėjo, nutarškėjo. Pasakoma ir apie toli pasigirdusį triukšmą, dardėjimą.
Nusikrati kap šū kudlas – ko nors atsikratė, kas buvo kliuvinys, nepatogumas.
Nusmoka kap Simoka – nusmuko kažkas, gal tai be konkretaus turinio, tiesiog žodžių sąskambis.
Nuors (kuoc) ī sobini konskės – iš nekanrumo, nerimo, graužaties.
Nuors (kuoc) pri ruonuos diek – perdėtai meilus, švelnus (ironiškai).
Nuors (kuoc) gera žuodi dūtū – nors gerą žodį pasakytų, užjaustų, padėkotų.
Nuors (kuoc) krīžiaus gala konsk (arba: graužk, krimsk) – sunki padėtis, nėra jokios išeities, nežinai ką daryti.
Nurītieji kap kozbezdis – neatsilaikė prieš stipresnį; numirė senas žmogus; kt.
Nuosis naprasuk – užkabinėja, erzina, nepraeina pro šalį.
Nuosi nulēda – nutilo, susigėdo, pralaimėjo.
Nuosi gal nukelti – labai dvokia.
Nuosis nie su karti nadagausi – išdidi, užrietusi nosį.
Nuosi susukosi kap varungeli – nekalba, pyksta.
Nuosis nabatkiš – nebeateina, nebeapsilanko.
Nuosis pasiklausk, akis paruodīs – taip patariama, kai kas nors ieško ir neranda ko nors. Arba: nuosis pasiklausk i rasi.
Nusivadalūs kap senas kelnis (arba: vadalūjės kap senas kelnis) – taip sakoma apie niekam nebereikalingą žmogų. Kažkada jis buvo gerbiamas, bet prarado savivertę.
Nūšauki kap gaidīs vėšta – bernas suvedžiojo merginą ir paliko.

Pablūda kap vuokītīs puo pītu.
Pabučiūk kor šnīpšt i kukū i agorka maskatū – ginčo metu taip siunčiamas priešininkas; žaismingas, moteriškas, bet aštrus posakis.
Pabučiūk kor nastenk – taip ginčo metu siunčiama pabučiuoti į užpakalį.
Padarīk muni žinončiu – aš tavi baguotu – taip dažniausiai atsiliepiama į apgailestavimą, kad žmogus negali žinoti, kas tavęs laukia.
Padievieti sveikāta – sužaloti žmogų, sumušti.
Pajiemi un(t) trumpūju – trumpai drūtai pasakė, prirėmė pri sienos, griežtai pareikalavo ar barė.
Pats šik un(t) taka, i un(t) kėta saka – pats būdamas kaltas kaltina kitą.
Pats velniū sukilims – vidurnaktis; tamsiausias nakties metas.
Pats kiaulžvīgis; patruopījau unt patīs kiaulžvīgi – pietūs; užėjau šeimynai sėdant pietauti.
Pats pupžīdis (arba: Beni praēs tas pupžīdis) – baigėsi maisto atsargos, dar nėra iš kur jų papildyti.
Pagatavs šoni sujiesti – labai išalkęs, peralkęs.
Pagatavs konsni iš burnuos ištraukti – labai pavydi, labai šykšti, norėtų viską atimti.

Pagatavs (-a) gīva šėlta sujiesti – sunaikinti įkyrėjusį, įsipykusį žmogų; užsipulti, keršyti.
Pagatavs vundens šaukšti nuskundinti – iš pykčio, iš pavydo, iš keršto.
Pagatavs ī soboni linsti (arba: lend ī sobini)– labai pataikauja.
Pjaun ba peili – nuolat skaudina kažkas, kankina, neduoda ramybės.
Pakalēniju pakalēnijuom; iš pakalēnījis ī pakalēnīji – iš kartos į kartą kas nors persiduoda.
Paliepi pakumšīti – užvalgyti, užkąsti.
Pakara daug gal – su nuolankumu daugiau laimėsi.
Pakarnīsis veršis dvi karvis žind – nuolankumas, klusnumas duoda daugiau naudos.
Palėngvina kišeni – apvogė ar kitaip nuskriaudė, turėjo išlaidų.
Panaši kap Maziliauski šunātē – labai panašūs. Matyt, buvęs toks žmogus Maziliauskis.
Paniberīji pruovīti – būdi išdidžiam, nesikalbėti; jaučiasi įžeistas.
Paneli iš miesta, sobini prapliešta – pajuokia pamaivas mergas.
Papūli kap aklā vištā grūds – netikėtai pasisekė.
Papiežis kap vištālis – nesveikuojantis, susitraukęs, nejudrus.
Papras, ka geriau (arba: ka kitap) naras – prisitaikys prie sąlygų, prie padėties, kai kitaip neras.
Paralkau ī ontra posi – labai išalkau.
Par nuosi braukīti – žeminti, niekinti, nesiskaityti, pvz.: Tuoks šūds mon pas nuosi nabraukīs.
Par pasla i vilks natūnk – jei nori turėti, turi dirbti pats. Arba neprašyk, nelauk, kol kas nors atneš, eik ir pats pasiimk, atsinešk.
Par lauka visi geri – kol artimiau nebendrauji, tol nepažįsti žmogaus, negali jo įvertinti. Taikoma ir šeimos santykiams, ypač vedyboms.
Parēji kap gruoba pūtis – nieko nelaimėjęs, veltui stengęsis, nieko negavęs, tuščiai sugaišęs. Prieš kemšant dešrą, žarnelė būdavo patikrinama, ar nėra skylių, ar švariai išvalyta. Vieną jos galą užspausdavo ranka, o per kitą pūsdavo orą. Jei žarnelė sveika, ji susirangydavo kaip dešra, deja, tuščia. Galbūt iš čia ir tas posakis.
Parēn (arba: parēji) kap katins iš muorčiaus – pasakoma apie pagėrusį vyrą arba jauną žmogų, parėjusį iš užsitęsusių vakaruškų.
Parauduonava kap vėrts viežīs – išraudo, susigėdo.
Pardauš par pasiotusi šoni – primuš, užmuš nedorą žmogų.
Par dorna galva kuojuoms vargs – jei pamiršai, tai eini iš naujo ir kojas vargini.
Par dorna galva subinē vargs – jei blogai padarei, kartsi gauni mušti, nukenti fiziškai.
Par dėdeli susikimšėma smird i ba šikėma – kai daug žmonių vienoje vietoje, pvz., kambaryje, oras būna slogus, sunku net kvėpuoti.
Parišk vuožkā piningū keska, i ton vaikis jims – žematvei svarbiau pinigai, ne grožis.
Par pakauši išēn – brangu, sunku, pvz., kuol truoba pasistata, par pakauši išen.
Par Marijuonas plauka – daug netrūko iki nelaimės, vos vos, beveik.
Par tuoloma i gaidīs ī avina pavėrst – toli nešant ir nesunkus nešulys įsunkėja.
Par lauka visi geri, vuo ka pagīveni, visi velnē nu linciūga pasilēd – tik kartu pagyvenęs žmogų pažįsti. Taip kalbama apie šeimą.
Par namiera – virš normos, per daug, persistengta.
Par stolpa tīsē naparēsi – taip ir pas kokį viršininką eidamas turi aplinkinių kelių ieškoti.
Par prūda i par īstatīma tīsē napārēsi.
Par pėlva vīškeli nie – niekas nemato, ką tu suvalgai, geriau ar blogiau turėjai.
Par pluonas blauzdas – esi per menkas ką nors padaryti, ką nors turėti, kam nors pasipriešinti.

Pārpūti kap raits – labai greitai parėjo, parbėgo, parskubėjo.
Parrītieji kamūlīs – kažkas nutiko, dėl kažko susipykta; bendravimas nutrūko.
Pasakuok babūnė, na mon – netikiu tavimi, tik proto netekęs (t.y.senas) gali patikėti.
Pasaki i nablėka – kvailai pasakė, neverta klausytis.
Pasidalėji kap velnė parakvijuom – išsklido, stojo prie skirtingų darbų.
Pasidieti (pasidiek, tapasidedī) un pazvanū – sakoma, to linkima šykščiam, skolos negrąžinančiam žmogui. Kai tas žmogus numirs, bent bus kuo užmokėti, kad varpais paskambintų „puo dūši“.
Pasidieti unt altārījis – tapti išlaikytiniu.
Pasidiek kailinius (arba: kepōri), vuo gegužie prišiks – sakoma, kai kas nors orui atšilus dar vaikšto su šiltais rūbais. Taikoma ir pačiam sau, pvz.: rēk pasidieti kailinius (arba vatinka), dā gegužie prišiks.
Pasiruoda kap jauns mienolis – retai pasirodo, retai apsilanko.
Pasilēda kap iš Mikoti jaujis – daug žmonių pasipylė.
Pasiotis šū numus gen – piktas žmogus namus saugo, turtą tausoja.
Pasėseki kap Maušū grībauti (arba: Pasėseki kap Maušū grībauti: vīni kuotā) – blogai pasisekė.
Pasitrauk iš keli, atvažiū šūda bačkeli – taip sakoma, jei kas sako pasitrauk (dažniausiai vaikai tarpusavyje).
Paskutinė ā(t)dūkse ēn – žmogus merdi.
Paskutiniū paršeliū paps pri sobinis – pavėlavusiam ateiti lieka negarbinga vieta.
Paskutėnis iš Kalvarėjis – kai renkantis žmonėms kas nors ateina paskutinis. Arba atvirkščiai: visiems skirstantis išeina paskutinis. Pritaikoma ne tik žmonėms.
Pasmirda kap šešks – užbezdėjo kažkas.
Pašnekieji kap su sobini (arba: kap su rītās) – visiškai kvailai.
Pašnekieji kap suvažiniets – kvailai.
Pastatīti kaušenas – numirti.
Pati mėri – dalis gėmi – vyras parsives kitą pačią su kraičiu.
Pats pupžīdis – išsekusios maisto atsargos, naujas derlius dar nesubrendęs, pupos – vargšų maistas – dar žydi.
Pats kiaulžvīgis – pats pietų metas. Kiaulės juk garsiausiai žviegia, pajutusios, kad prasideda šėrimas.
Patis šik un taka i (arba: vuo) un kėta saka – patys elgiasi, o kaltina kitą.
Pati šnek, pati atšnek – užmiršta, ką šnekėjusi, apsuka kalbą.
Pats papijuojims – pats valgymo metas, kai visi srebia, ką turi, ką padavė gaspadinė.
Patruopīji kap su šaukštu ī kuoši.
Patvīluoki buoba kap šū pasalėnis – abijū rēk bijuoti – nežinai, kada užpuls, kada pritykinusi pakenks.
Pavasari snīgs snīga jied – pavasarį net ir sningant tirpsta sniegas, nereikia nė lietaus.
Pavīds pavīdieji, nie pats naturieji – tą posakį labiau vartoja vaikai, erzindami vienas kitą.
Pavīka kap Maušū grībauti: vīni kuotā – nepasisekė kas nors.
Pažīstu kap nūlupta – labai gerai pažįstu.
Pelenams (arba: pelams) daug vondens narēk – senas žmogus greitai suserga, lengvai pažeidžiamas.
Pelie mīguo nadvies iš bada – gerą vietą turėdamas žmogus tuo naudojasi.
Pekla (pūgą) kelti – išdykauti, siusti.
Pekluos sklōnstis – negeras žmogus; kartais taip palyginama didelė kojos pėda (kuoji kap pekluos

skonstis).
Petrelis latrelis – taip pasiguodžiama, kai per šv. Petrą lyja.
Pigiuos sriubuos vėsas katis prīlak. Arba: Pigiuos miesuos visi šonis prijied – pigus daiktas nenaudingas, nuostolingas.
Pėlna sobini – visko turi; sotus, pvz.: daba vakū pėlnas sobinis, nabžėna kuo banuorieti.
Pėlns kap akis – sklidinas.
Pėlva apgauti – pavalgyti šio bei to, užkąsti ko nors.
Pėlvi suotis nator – ėdrus žmogus, besotis.
Pėlvs na laukā i puo bėški pribraukā – privalgai ir trupinukus krimsdamas.
Pėlvs baig unt nuosis užsirīsti – sakoma apie pilvotą žmogų arba apie labai prisivalgiusį, net apie save taip pasakoma, girdi tiek prisvalgiau, kad (...)
Pėlvs pri nogaras baig pridžiūti – žmogus neturi ko valgyti, iš bado liesėja, džiūsta.
Pėnkis apsižiuojis švilpauti gali – bulvės tokios mažos užaugo.
Pinigū jiedži – labai išlaidus dalykas, pinigus kaip ėste išėda.
Pīns ī ragus sulinda – taip vaizdingai pasakoma, kad karvė mažai beduoda pieno
Pirmiau šunū naišsimiečiuok lazdū – iš anksto nesidžiauk, nesijausk saugus.
Pėršta prikėšti – šiek tiek padirbėti, padėti.
Pėrštu prikišamā – tuoj, netrukus, nedaug beliko (laiko prasme).
Pėrštu priduramā – netrukus, greitu laiku.
Pirštā kap papā – sugrubę, nelankstūs.
Pīmens šūda naiš(š)ėkis – mažvaikis, elgiasi kaip piemuo, kaip vaikas.
Pīkstās (arba: rējės) kap Rimkus su Duršieni – sugyventinių pora tokia buvo kaimynystėje.
Pisini kelti – kelti sąmyšį, maištauti.
Piziau, bėk – siuntinėjamas žmogus kaip koks nevykėlis. Taip pats siuntinėjamas žmogus apgailestauja, pavz.: pasaki brigadierius, vuo tu, piziau, i biek.
Pjaun ba peili – skriaudžia, skaudina; liga griaužia, alina; labai kažkas įkyrėjo.
Platus (arba: plati) kap žarondelis – sakoma apie žmogų arba daiktą.
Plati kap dugnėni – stora moteris. Dugninė – vežimo dugno lenta.
Plep kap senuos buobas sobini – niekus kalba, plepa ir plepa.
Plika kap kolnis – ganykla gyvulių nuėsta, pievoje žolės mažai, kt.
Pliks basas kap kilbasas – neturtingas žmogus.
Pliks basas tuoliau kasas – basam eiti lengviau. Taip lyg pasiteisinama, kodėl vaikštau basas.
Plīšt rauduoniu – labai įraudęs (-usi), sveikas žmogus.
Prabizduliūti vėsa dīna – prasitrainioti be rimto darbo, veltui praleisti dieną.
Pradėrbta vieži visi brauk – nusidėjusi mergina tampa visiems vyrams prieinama, iš jos nieko gero nebesitikėk.
Prāgara komštis (kartais pasakoma: kaliejima komštis) – labai blogas žmogus, jau skirtas pragarui arba kalėjimui. Dažniausiai taikoma jaunam vaikinui.
Prapūli kap kumpars ba vondens – be žinios, be pėdsakų dingo.
Prapūli su dūši i kūnu – dingo koks nors daiktas ar žmogus, sunku rasti.
Prarėji kap šū moila (arba: prarėji kap šū dešra)– suvalgė net skonio nepajutęs.
Prarėji kap šū musieli (arba: kāpt kap šū musieli) – staigiai čiupo, griebė, nepadėkojo.
Pratašīta babaltū – reiškia, kad duotas pažadas turi būti ištesėtas, jo negalima pamiršti.
Prikėba kap šėrši – įkyriai.

Prikiulkiavau kap žonsis lig snapa – prisivalgiau kiek tilpo.
Pririšta kuoji – jau yra kliuvinys, negalima laisvai elgtis, pvz., mažas vaikas, ligonis šeimoje, netgi vedybos.
Prisiesti skīli; prisiesk skīli, vuo da varlie īlins – atsisėsti, nusiraminti (taikoma vaikui).
Prisimislīti visuokiū velniū – susigalvoti išdaigų, niekų.
Prīš žanatvi i nagini unt skīdrīna šuokinie – visi apkalba.
Prirīties kamūlīs gala – išaiškės viskas, pasirodys visos neteisybės, susilauks atpildo, pasibaigs linksmybės.
Pruoteli pruoteli, bint (kuoc) un(t) švintuos dīnuos (arba: un didžiūju švėnčiu) parēk – susiprotėk, žmogau, nors retkarčiais, imkis proto.
Pruots puo pāsku ēn – pirma padarai, o paskui tik pagalvoji.
Pruota na pūrā – nedaug turi proto, neprotingas.
Polt(i) ī luopa – prašyti, maldauti, pvz., gausi pōlti tievū ī luopa.
Pupnuo kap ežīs – pukši nepatenkintas, pyksta, barasi.
Purtin kap Gelumbauskis pači – kažko reikalauja.
Pūln kap galvuos pardaužts – labai puola, lyg be galvos būtų.
Puo bledēm išēji – pasileido, blogai elgiasi.
Puo baltūju – vienais apatiniais.
Puo švėnta Matavuša kišk ī sobini kepaloša – jau reikia šiltesnio galvos apdango.
Puo švintuos Vuonuos pavakari nabie maduos – trumpėja darbingas dienos laikas.
Puo švėnta Ruoka su pītās nabie struoka – diena sutrumpėjo, pietų valgyti nebereikia, greitai temsta.
Puo gvaltu (arba: puo navali) bučiūjint dvasi smėrd – per prievartą mielas nebūsi.
Puoni, būk maluoni – gal kažkada buvo kreipinys, o dabar tik kaip žodžių žaismas. Kartais pasakoma kaip juokinga sakinio dalelė, pvz., kviečiant atsisėsti.
Puo vėsa trunka – po visos iškilmės, po didelio skubėjimo, subruzdimo, triukšmo, po švenčių.
Puo trunka i puo gatunka – po visko, viskas baigėsi.
Puo sobinis – nepasisekė, kažkoks darbas ar sumanymas nuėjo niekais, blogai baigėsi.
Puo žīmuos vartas galiu gulieti – labai šiltai esu apsirengusi.
Puondīva kliebės gruobsta, vuo velni už ūdeguos tōmpa – sakoma apie apsimestinai dievotą žmogų.
Putuo kap kuilīs – labai pyksta, taškosi seilėmis, putoja.
Puoterē na putra, nasurūgs – nereikia skubėti melstis, poteriai nepabėgs, nesurūgs; reikia diebti darbus.
Potas (t.y. pučiasi) kap ropki – didžiuojasi, puikuojasi.
Popas žīd – bajuorams bads – baigėsi ištekliai. Yra įvairių pasakymo variantų, pvz.: i mums kap bajuorams pupžīdis prasidieji.
Pūgas kelti – išdykauti (apie vaikus); labai pyktis, bartis.
Pūtās kap ropki unt lintalis.
Pūt par veliena – mirė, jau yra po velėna.
Pūt kap Liotkus par ūstus – uždusęs, sunkiai alsuoja. Buvo toks žmogus Liutkus su dideliais ūsais.

Radā arkli galva – žabuok, radā pīmens apsiausta – kapuok – pasirūpink saugumu, iš anksto pradėk bausti, vis tiek kada nors šunybę iškrės; negali pasitikėti.
Raituos kap gīvati – sukasi iš padėties.
Ragus nulėnkti – pažeminti.

Ronka padūdamā – netoli, ranka pasiekiamai. Sakoma, kai kalbama ir apie šventę ar kitą būsimą įvykį.
Raškažius i gera žmuogu sugadėn – lengvas gyvenimas žmogų sugadina, išveda iš kelio.
Raškažius ī sunkus, anuo nagal iškintieti – iš gero gyvenimo žmogus ir išpuiksta, ir nusikalsta.
Rauduonū kap šėkti noriedams – rausta, yra įraudęs.
Raugie kap ragū prijiedis; naraugiek, na ragū prijiedė.
Rauka snoki kap kumeli sobini – pyksta. Arba: raukuos kap kumelis sobni.
Rėk ėti, kuol dā nieks navara – taip sako iš svečių ar šiaip pas kaimynus apsilankęs ir pakilęs namo išeiti.
Rėk atbūti (arba: atidirbti) nuors (kuoc) už nusišikėma – atidirbti už tą laiką, kurį sugaišai eidamas nusišikti. Seniau gaspadoriai samdinius dar sulaikydavo sutarčiai pasibaigus. Dabar šiuo posakiu tik pajuokaujama.
Reženas kap vuožīs – spiriasi, priešinasi.
Rīn kap smaks; Rīn kap išbadiejis; Rīn kap pri bāda sīta bovis; Rīn kap nu bāda sīta palēsts – labai daug bei skubiai, godžiai valgo.
Rītās kap katie gluostuoma – giriamas žmogus pučiasi, riečia nosį.
Ronka vakari pasėdedi puo galvuos, vuo rīkmeti (arba: atsibodis) rondi puo rūruos – negali pasitikėti net savimi, o tai ką kalbėti apie kitus.
Ronkas visū tuokis – visi gali dirbti ir užsidirbti, tik nereikia tingėti, laukti ranką atkišus.
Ronka laika puo sobinis pakėšis – lepina (apie vaiką); labai pataikauja kažkam.
Ruoda ēn ī smaruoda – pavyksta susitarti (gal čia žodžių žaismas?).
Ruoda nēn ī smaruoda – nepavyksta susitarti, susikalbėti.
Ruodīk šėrdi – mislīs, ka miesuos gabals – taip atsiliepiama apie nedėkingą žmogų, neįvertinantį gerumo, širdingumo.
Rupūži su rauduona drūži – keiksmas.
Rūgst kap kisielius – pyksta, nekalba; nieko neveikia; nesirūpina savimi.
Runžūlė lauža, nieks napagniauža – sakoma, kai kas nors (arba pats) rąžosi, žiovauja.
Rūra īraukti – gėdytis, nusiminti. Arba: rūra raukīti – gėdytis.

Sarmata na armata, nanušaus – nėra ko gėdytis, nėra ko bijoti netikros gėdos. Gali būti kaip pasiteisinimas.
Sauli nugieri – nubluko , spalvos neryškios tapo (rūbo, audeklo, kt.).
Saulis omžiu nagīvensi(arba: Su sauli nagīvensi) – gyvenimas yra trumpas.
Sava truobuo kuoc lig lungū – galiu prisišiukšlinti ar ką nors kita pridaryti.
Sava taukās kitam sobini tepti – savo gerą dalinti kitiems, skriausti save, pataikauti.
Sava napalēsk, kėta natīkuok (arba: nanuoriek) – tai doro gyvenimo principas. Reikia žiūrėti savo namų, savo turto, o kito žmogaus gero netykoti.
Sava taupa, kėta laupa – tai yra, savo saugo, o naudojasi kito geru.
Sena gali pastumti, vuo na apgauti – senas žmogus turi patirties.
Senas dīnas – labai seniai.
Sens žmuogus kap kozbezdis – labai neatsparus, sutrūnijęs, greitai suserga, lengvai įveikiamas mirties.
Sens žmuogus kap kozbezdis: pastūmė i nuvėrta – lengvai pažeidžiamas.
Sens i par šiauda vėrst – labai silpnas, nebepakelia kojų.

Septīnis varnas naprilestu – labai liesas, sudžiūvęs gyvulys ar žmogus.
Sied kap padiets – nepajuda iš vietos.
Sied kap pašikts – rėpso.
Skarūčiuojas kap višta perekli – guodžiasi, dejuoja dėl niekų.
Skarūčiuojas kap višta, kiaušėni padiejusi (arba: kap rūra išdėgusi).
Skersakiū kap ī šoni – įtariai, nemeiliai žiūri.
Skindinīs ir ī brėtva kabėnas – gelbstisi, gelbėdamasis žmogus griebiasi bet ko.
Skūps sudiejims velniū pragierims – jei taupai, tada ką nors blogai padarai, daiktas arba darbas būna blogas, tau tik nuostolis.
Skūruo natėlpti – labai nerimauti, rūpintis, būgštauti. Taikoma ir labai įsidūkusiems vaikams.
Slīst kap karvi unt leda.
Slunkiuo kap šū pardaužts – vos juda,; kažko tyko, viliasi.
Smarvi na karvi, nanudors – nėra ko bijoti blogo kvapo.
Smėrčiū tor būti prīkabie – viskam, net mirčiai, turi būti priežastis.
Smerti marškinė – nudėvėtas, vos besilaikantis drabužis.
Smertis i puo patalas rond – mirtis visur tave randa, nuo jos nepasislėpsi.
Smertis aplie sobini ūsta – artėja mirtis; laikas ruoštis mirčiai.
Smėrd kap vėkads – dvokia, skleidžia smarvę, nesiskiria nuo tualeto (dažniausiai sakoma apie nešvarų žmogų arba girtuoklį).
Smorga varvinti – ko nors laukti, tykoti, žiopsoti, vėpsoti.
Smorga šnīpšti – pasitempti, stengtis kažkam patikti.
Smorga napavelk – taikoma menkam, vargingam žmogui, kuris linkęs dėtis didžiu ne pagal išgales.
Snuopinie kap musuomiriu apsijiedis – nejudrus.
Snuopinieji kap snuopi – žioplinėja.
Sobini kap daržingalis – platus užpakalis, taip įvertinama ir moters išorė, ir taikoma tingiam žmogui, kuris be darbo nusisėdėjo, išsipenėjo.
Sobini nīžt, būs svečiū (arba: sōbini nīžt, būs giliokis) – sakoma, kai kas pasitrina užpakalį.
Sobini galvā naparondavuos – mažesnis viršesniam nepatars, nenurodinės, niekas jo neklausys.
Sobinis naatkel (arba: napavelk) – sėdi per dienas, tingi dirbti.
Sobini kap daržėngalis – plati, dideli; dar vartojamas ir variantas *struorašėkni.* Taip kalbama apie moterį, kurios užpakalis storas.
Spakains kap išruomīts – ramus, nebešokinėja; gavo pamoką.
Spjauk, nadviesi – sakoma, kai kas nors kosti.
Spuoksa kap viepelis – žiūri, stebisi, kvailai vėpso.
Sten kap senis – dejuoja, dūsauja.
Stata kap katie šėri – šiaušiasi, priešinasi, puikuojasi.
Straini paneli, ali plika subineli – sakoma apie neturtingą mergaitę arba platesne prasme apie perdėtai, ne pagal galimybes besistengiantį kuo nors išsiskirti žmogų. Posakis ko gero yra iš mįslės.
Stičī kap varlie prīš dalgi – nenusileidžia, priešinasi.
Stīpčiuo kap gondras puo ražīnas – sakoma, kai kažkas vaikšto aukštai keldamas kojas.
Strienas nulėnkti – sumušti, pažeminti – sakoma, kai kažkas elgiasi išdidžiai, nieko neklauso.
Strienas vilkti – sunkiai eiti, būti ligotam ar sužalotam. Sakoma: en strienas velkins; čiut strienas pavelk.
Strongus daužīti – labai stengtis, plėšytis. Strungā – arklio pakinktų dalis, kuria pakinktai

prikabinami prie vežimo.
Strongus atleda – nebesirūpina, nebesistengia, nebeveža (kaip arklys vežimo netempia).
Stuogs kilnuojės (kilsū)– šeimyna valgo. Kai per patį valgymą kas nors užeina arba pats pataikai užeiti tokiu metu, sakoma: Musiet pamatė, ka stuogs kilsū.
Stuoresni šūda pašiks – sakoma apie šykštų žmogų. Pasakoma ir juokaujant, kai sėda valgyti sava šeimyna arba labai kasdieniški, artimi žmonės, nebijantys grubaus pajuokavimo.
Stuov kap mīts – stovi kaip įkaltas, nejuda, be jausmų, nepasitraukia iš vietos, trukdo.
Stuov kap mīta prarėjis – nei kalba, nei juda, nesideda į kalbą (tiesiog stypso).
Stuov kap bībelis unt vesēlis – tik žiopso, stypso.
Stuov kap par nuosi (variantas: par snoki) gavis – sugėdintas.
Su šlūta pakrapīti – apsisukti su šluota, užduoti su šluota, išvyti.
Subinie troputi tren – labai taupo, šykštus žmogus.
Subiniem badītīs – stumdytis tarp žmonių minioje arba jaustis nereikalingu tarp kitų.
Subata pruo pietnīči pratenk – reiškia, kad išlindęs apatinis rūbas.
Sudžiūva kap ropkis skūra – sakoma apie sudžiūvusius batus, kailinius, rūkytą mėsą, kt.
Sukiniejās kap grīžuoratis – sukininėjsi, labai smalsiai dairosi.
Sulinkis kap dvilinki – senatvės ar negalios sulenktas žmogus; jaunas žmogus vaikšto susikūprinęs, palinkęs.
Sulėnkti kelius – stsisėsti.
Su atbulās ratās tuoli nanuvažiūsi – moteriškė neturi šeimoje vadovauti.
Su ačiu gali sobini užsiluopīti. Arba: Su ačiu sobini užsiluopīk – iš ačiū nėra jokios naudos.
Su geru kad i puo keru – su geru žmogumi visur gera gyventi, ypač šeimoje su geru vyru.
Su gerumu nu žmuogaus paskutinis kelnis (arba: paskutinius marškinius) gali nuvilkti.
Su Puondīvu pėrštu nasudūrē – nesusitarei su Dievu, todėl nežinai, kas ir kaip bus.
Su sava dūna pri puonu stala – taip pajuokaujama ir tuo pakviečiama užėjusį žmogų sėstis prie stalo. Arba kaimynė atsineša ką skanaus ir, dėdama ant stalo, sako, kad ji dabar su savo duona prie ponų stalo.
Supūli kap šernā (arba: supūli kap vanagā)– godžiai ėmė valgyti; energingai supuolė ką nors daryti.
Supūli kap smakā – suvalgė, išalkę surijo, kažką išsidalijo.
Susigrutava kap varlis dvikībis – dvi moterys, kaimynės gerai sutaria, bendrauja.
Susikišk ī sobini, jie naturi kor nagū dieti; arba: jie nagā nīžt, kišk ī sobini – nedaryk nieko blogo, apsiramink.
Susirītusi ī bėti – sulinkusi dėl ligos, nuovargio ar senatvės.
Susirītusi ī žėrniu kėrmina (variantas: susirītis kap žėrniu kėrmins) – sulinkusi dėl ligos, nuovargio ar senatvės.
Susivelti ī tūba – labai susivelti (pvz., plaukai, vilnos, kt.), kaip veltinis.
Susivielusi kap laumi – plaukai nesušukuoti. Arba: apsklėdusi plaukās kap laumi.
Susiraukusi kap linus braukusi – linus braukiant labai dulka, daug spalių, todėl moterys prisimerkia; iš čia ir kilo toks palyginimas.
Susoka nuosi kap varongeli – supyko.
Sustīrusi ka ropki – nejudri, pvz., pasiediejau i sustīrau ka ropki, dabā kuol išsijudinsu.
Sustīra kap ropkis skūra; sustīra ī ropkis skūra – sudžiūvo, dažniausiai sakoma apie apavą arba rūbus, pvz., kailinius.
Su ana (arba: su anūm) prasidiek i kelnis pasidiek – apgalės, įveiks tave, apgaus.

Su sava taukās kitam ožpakali tep (arba: Nie kuo su sava taukās kitam sobini tepti) – savo gera išdalini kitiems, leidiesi išnaudojamas.
Su sava dūna pri puonu stala – siūloma valgyti kartu, pasidėti ir savo maisto; arba tiesiog kviečiama prie stalo, taip paįvairinamas kvietimas, pridedant„ kap sakont“.
Su sīla kap Duonīla; Jam su sīla kap Duonīla – kimba iš visų jėgų.
Su šūdu napasirėmsi – netikusiu, neišmanančiu žmogumi (arba vaiku) nepasitikėk.
Su šūdu naprasidiek – su netikusiu žmogumi nebendrauk, neturėk reikalų.
Su šlūta pakrapīti – su šluota užduoti kam nors.
Su šaukštu sreb, su kuotu bada – apgaulus žmogus, dedasi geras, bet atsisukęs gero nelinki.
Su teisībi i nakvīnis nagausi.
Su vīnu strongu tuoli navažiūsi – turi būti sutarimas, darna, ypač taikoma šeimos santykiams.
Su tuokiu puonu trumpa ruoda – su netikusiu žmogumi nėra ko reikalų turėti.
Su žīdu guliejē – padarei kažką atvirkščiai; skarelę apsirišai trumpuoju kampu į viršų, kt.
Su piktumu nie šunīs ī būda naīvarīsi – su piktumu nieko nepasieksi.
Su špīga nudurti – būti labai įpykusiam. Sako: buvau pagatasvs su špīga nudurti.
Sūra – nasūra, kišk puo skūra – paguodžiama, jei kas sako, kad per sūri sriuba ar kitas valgis.
Svečiū valgis lig vartu – svetur tiek nevalgai, kaip namie, greit išalksti.

Šabū kap žīds prīš pečiu – kinkuoja galvą.
Šalti barkštē na patruova, sena buoba na zabuova.
Šalts kap nabaštika ožpakalis – pečius šaltas, nesušilsi prie jo.
Šeri statīti – šiaušti, purkštauti, puikuotis.
Šiauri puo nuosis – karštą valgį galima papūsti ir atvėsinti.
Šik i najunt – labai ko nors trokšta arba labai ko nors bijo.
Šik vadžiuom – daug prisivalgo ir šika ilgą šūdą; taikoma tingiam ėdriam žmogui.
Šik ī kelnis – bijo, skuba ieškoti išeities; arba labai ko nors trokšta.
Šik mīnīmās – mynimas -taip vadinamas durpių „blynas“, platus, storas. Posakis taikomas labai valgiam žmogui.
Šikt mikt, šikt mikt – nebežino ką sakyti, pritrūko žodžių, mikčioja.
Šėkti unt velienas – dar gyventi; variantai: nabilgā bašiks unt velienas – greitai mirs, sunkiai serga; kažkas kėsinasi keršyti.
Šindī kiaušėnis, vuo rītuo kevalā – blogus dalykus reikia atidėti, nes gal jie neįvyks; juk ir mirti geriau rytoj, o ne šiandien.
Šėrdis nabvāla – nebepriima, esu sotus.
Šėrdis kakli stuov – nerimauju, būgštauju, jaudinuosi.
Šėrdis kalnās ēn – labai nerimauju, nujaučiu nelaimę.
Šėrdis mazguos – nerimauja.
Šėrdis nusmuoka; nusipluovi – neteko skonio, norisi kažko aštresnio, gaivesnio pavalgyti.
Šėrdis smāgstuos – 1) nerimsta, 2) kažko noriu, geidauju.
Šėrdi pajiedi – labai įkyrėjo, įskaudino, įsipyko.
Šėrdis susibritkīji – supykino, vos neapsivėmiau.
Šiulšinas kap soski turiedams – kasosi, rangosi, ramiai nenusėdi.
Škac, kuo klausās – sakoma, kai kas nors giriasi; neva varoma šalin katę, kad žinios neišnešiotų.

Šnek kap karšta bolbi apsižiuojis – neaiškiai, skubėdamas.
Šnapsas pruota apmīža – girtas žmogus praranda protą, pridaro nusikaltimų.
Špīguom išsibadi – labai pykosi ir kaišiojo panosėn špygas.
Špīga puo nuosis pamuovi – špygą parodė.
Štiš, liek, naužgauk – pašiepiamas išdidumas, kad net musė turi aplenkti.
Šoni kas aun – dažniausiai taip atsakoma į klausimą, kodėl vaikštai basas, arba pats taip pasiaiškini.
Šunī biegunt nuors (arba: kuoc) ūdega – nors tiek gavau; kai dirbi, vis ką nors uždirbi.
Šunīs vītuo laika – blogai elgiasi, skriaudžia. Tai santykių apibūdinimas.
Šuok prīšās – 1) priešinasi, kimba muštis; 2) sutriko valgymas, kąsnis stringa; neskanu, negalima praryti kąsnio.
Šuok ī akis (arba: šuok prīšās) kap rōpki – priešinasi, žodžiais šaudo, ginasi, nenusileidžia.
Šūds sirata palėka – niekas neprisipažįsta pabezdėjęs.
Šūds šikieji napamuokīs – žioplys, neišmanėlis arba jaunesnis patyrusio nepamokys.
Šūds su parsmauka būs – sakoma, jei valgydamas padarai pertrauką, kas nors sutrukdė valgymą.
Šūdoka un pagalioka – tai atsakymas į prašymą ko nors duoti. Kartais tik vaiko paerzinimas.
Šūda aplinki (arba: lunkavuoji) na diel baimis, vuo diel smarvis – neprasidėk su blogu žmogumi, aplenk jį, nekreipk dėmesio į jį.
Jie su šūdu prasidiesi, tik pats susišūdinsi – nesusidėk su blogu žmogumi, nesiginčyk.
Šūds mėri, šūda pagrabs – menkas nuostolis, nedidelis praradimas.
Šūda darbs, šūda balius – netikęs darbas, arba netikęs darbininkas, tai ir atlygis menkas, ir nauda menka.
Šūds šūdu i palīkt – niekingas žmogus ir elgiasi niekingai, nepasikeičia.
Švarinas (arba: Kašērinas) kap priš kaliedininkus – tvarkosi lyg lauktų kalėdojančio kunigo.

Ta tāp veiziek, a tāp veiziek – vis mōna pati – tas pats, kaip bežiūrėtum.
Tada kuoši, tada kleckā – visos dienos užimtos tai vienu, tai kitu darbu; laiko trūksta.
Tarp dvijū trets trupinukās – taip pasiguodžiama, kai turint keletą vaikū dar laukiamasi. Yra ir kitų atvejų, pvz., užėjusį kaimyną kviečiama prie stalo valgyti su namiškiais, nes valgio užteks ir jam.
Taršk kap seni ratā – daug kalba, plepa.
Tas names, kits naves – viskas gerai, tinka taip, kaip atrodai, kaip apsirengei; tai lyg pasiteisinimas, savęs nuraminimas.
Tāp senē nabuvā. Kor čia užrašīti, ka naužmėrščiau? – sulaukė seniai matyto kaimyni ar retai apsilankančio svečio.
Tausuos kap buoba mašinavuonē – ruošiasi, taupo, taisosi dideliam reikalui.
Tava līžovis na vuotags, mona sobinis napaplaks – tavo žodžiai manęs negąsdina, nekreipiu į juos dėmesio.
Tešk kap su šūdu – kalba nesirinkdama žodžių, sako nemalonią teisybę.
Tep kap su svīstu – gražiai kalba, pataikauja.
Tievū grieka vakams iš pakalenīju ī pakalenīji atsilīp.
Tievs mėri – truobuos komps nuvėrta, vuo ka muotina miršt -vėskas nugrūn.
Tieva ėšnara (arba: tievena) – labai panašus į tėvą arba elgiasi kaip tėvas; dažniausiai taikoma blogąja prasme: koks tėvas, toks ir vaikas.
Tieva, muotinas namatis – apleistas, neprižiūrėtas; ne tik žmogus, bet ir daiktas, net kambarys.
Timpinie kap šū – bastosi be tikslo. Arba: Timpinie kap miesininka šū.

Tinginīs ir īdūta pamet – nemoka, nesugeba, tingi pasinaudoti, toks žmogus neprasigyvena.
Tiršta putra šeimīnas nagauda – šeimyna noriai valgo sotų, gerą maistą, nebėga iš tokio ūkio.
Tīl‘ kap ūžrišts – nekalba.
Tīl kap vondens ī borna prisisiemis – nekalba, neprašnekinamas.
Traukti iš gerklies (arba: iš pėlva) gala – sunkiai kvėpuoti, traukti orą.
Tratunčiuoji egli da ilgiau pabūn už sveikuoji – nuolat sergantis, sveikata besiskundžiantis žmogus dažnai gyvena ilgiau už sveiką.
Traukuos kap viežīs atbuls – nenustovi vietoje, trypčioja, netvirtai pažada.
Tris beigelius sujiesi, kuol ī rinki apēsi – tokia stora moteriškė.
Trīs buobas i juomarka atlīkt – labai rėksmingos.
Trīp kap karvi priš vedėma – nenustovi, trypčioja, nerimauja kažkas.
Truota un cieluos vuožkuos – menkas nuostolis.
Tu iš numū par kiluometra, vuo numā nu tavis par dešimt; tu iš numū par žingsni, vuo numā nu tavis par kiluometra – jei ir tumpam iš namų išėjai, namuose rasi daug darbų susilaikiusių, skubėsi dirbti lyg metus nebuvusi.
Tompuos kap katins su pūsli – visur vedžiojasi mažą vaiką, nepalieka nė per žingsnį.
Tuokis tatā naujīnelis un šiuo balta svieta – dažniausiai taip apibendrinamos naujienos, užbaigiamas pokalbis
Tuoks vīrs subinie runga gal nulaužti – stiprus, stambus, bet tingus prie darbo.
Tuoks šikšnarūris: kapeikas nie su apcūguom naištrauksi – labai šykštus.
Tuoks balsas, ka vėsas avis suoduo gal išpjauti – labai rėžiantis, nevykęs, nemelodingas.
Tor būti smerčiū prīkabie – mirtis visada turi priežastį.
Turu vali un sava spaliu – su savo nuosavybe arba savo namuose galiu elgtis kaip noriu.
Turts užgīvenams, ka tik žmuogus būtū – ne turtas lemia šeimos gvenimą.
Tvīluo kap kiauli ī ausi mīžama – nieko nesako; nesigina, murkso. Pasakoma ir apie žmogų, kuris slepia savo nusikaltimą, tyli, neišsiduoda. Šiuo posakiu kliūva moteriškei už paskleistus pletkus (gandus, prasimanymus, šmeižtus)

Ūdega prisiesti – apsiraminti, nelakstyti, nemandravoti.
Un(t) dorniaus – kvailai, blogai ką nors padaryti, pasakyti.
Unt na urā – dirbti beatodairiškai, labai skubant, lyg pulte puolant.
Unt namatūškis – aklai, nesvarstant.
Unt puomietis – mintinai, t.y. šneka nežinodamas tiesos. Gali būti ir pagyrimas, kad gerai atsimena, pvz., giesmes, maldas.
Unt trumpūju – griežtai sudraudė, pareikalavo, sutramdė, t.y. paėmė ant trumpųjų, lyg pavadę gyvuliui sutrumpino, kad nešokinėtų.
Unt svetima gera kap žonsina kaklas – žmogaus rankos tiesiasi į svetimo gerą.
Ugnimi spjauda – labai nekenčia, nenori jokio bendravimo, peikia. Dažniausiai taip sakoma apie merginą, kuri nenori net žiūrėti į jai peršamą vaikiną
Unt žmuogaus užēji – rado stipresnį, nenusileižiantį, buvo pamokytas.
Unt žmuogaus užeji, na unt kinsa – buvo pamokytas, gavo atgalios.
Un(t) palinkusi karkla vėsas vuožkas lip – nuolankų, nuskriaustą žmogų visi skriaudžia, juo

naudojasi.
Ukazu īškuoti – priekabiauti, ieškoti priežasčių susipykti.
U(ž)sišėrdīji un omžiu umžinūju – labai užpyko.
Uždarīk vaplėni – užsičiaupk, nutilk, nevapėk.
Uždosis kap šoni gaudis (gėnis) – vos atgaunantis kvapą.
Užes dveigīs treigi – atsiras stipresnis (trejų metų kumelys stipresnis už dvimetį). Taip perspėjama labai smarkų, valiūkaujantį žmogų.
Užės unt žmuogaus, na unt kėnsa – pataikys ant tokio žmogaus, kuris nesileis skriaudžiamas, duos atkirtį, nebus kaip kelmas.
Užgavieji unt senuos kumelis – apsiženijo ir pasibaigė linksmas gyvenimas, paėmė nelabai kokią moteriškę ar ištekėjo už senbernio arba našlio.
Už kīk pirkau, už tīk pardūdu – ką girdėjau, tą ir sakau, nieko nepridedu, neišgalvoju.
Už nuosis vadžiuoti – mulkinti, apgaudinėti.
Už kapeika par ežera ētu – labai šykštus žmogus.
Už līžovi par līžovi (arba: Už līžovi gausi par līžovi) – už paskalas būsi (bus) nubaustas, gausi (gaus) atpildo.
Už sena – puo barzda, už jauna – puo vuotagu – geriau tekėti už seno vyro, negu už jauno, ramiau gyvensi.
Už gera vīra – kap už sīnas, vuo už bluoga – kap už kėnsa.
Už pinīgus i velns kazuoka šuok – pinigas viską gali, už pinigus gausi tai, ko nori.
Užmėris už kapeika – labai šykštus žmogus.
Užkūriau kap žīds guntās – labai užpleškinau ugnį. Guntai – stogui dengti lentutės, jos plonos, sauso medžio ir gerai dega.
Obaga konsnės sning – didelėm snaigėm sninga, stipriai sninga. Be to, šitaip perspėjama nevalgyti, neryti dideliais kąsniais, godžiai: *Valgīk pamažu, narīk obaga konsnės*.
Ožpakali napāvelk – lėtai eina, sunkiai vaikšto, tingi, prie darbų neskuba.
Ožpakali napākel – tingi, sėdi namuose, nesitvarko.
Užpūli (arba: užpūliet) kap vānags vėšta – dažniausiai taip sako mama, kai ją užpuola vaikai, prašydami lauktuvių.
Užsigeidi kap šū šėkti (arba: Užsimāni kap šū šakalės šėkti) – labai ko nors užsigeidė, būtinai reikia.
Užsigeidi kap buoba sukeni – kaip nėščia moteris ko nors užsigeidžia.
Užsidėrbk, vuo tada pūstīk – kai pats užsidirbti, tada gali leisti pinigus kaip nori.
Užsiširdīji unt omžiu umžinūju – labai užpyko.
Užteks par akis – jau visko gana, daugiau nebereikia.
Užteks par akis i dā atliks – jau visko gana, daugiau nebereikia.
Užtrūka karvėki – pasibaigė gerovė, išseko, pvz.: kuol sandielie dirba, gerā bōva, vuo dabā užtrūka karviki.
Ūžverti kaušenas – numirė.
Ūž i ūž kap perkūnīji – nuolat barasi, neduoda ramybės, īkīrėja. Pasakoma ir su kitu veiksmažodžiu: trat i trat kap perkūnīji.

Vaipuos kap kumeli mīždama – negražiai juokiasi, vaiposi.
Vagis kuoc sīnas i lintīnas palīkt, vuo gaisras nieka.
Vakarīni su musieliem – vėlus valgymas, tamsoje nepastebint musių.

Vakā naturietū tievams ruodavuoti (arba: rōndītīs)– vaikai yra jaunesni, mažiau patirties turi, todėl negali tėvams nurodinėti, įsakinėti.
Vāks kap žaibuks – judrus, greitas.
Vāks kap tekiels – apvalus, rubuilis.
Vāks gimst i sava dali atsėneš – užteks ir jam duonelės net didelėje šeimynoje ar skurde gyvenant.
Vāks vāku palīkt – kad ir ką bepadarytų, vaikas motinai brangus; arba: vaikas ir elgiasi vaikiškai, neprotingai.
Vāks na šunatis, naišmesi – reikia auginti, jeigu jau pagimdei.
Vakūjās kap trušelka – daugiavaikė, dažnai gimdo.
Vakū kap šunie blosu – šeimyna daugiavaikė.
Vakū darbā tievams par pakauši išēn – skaudžiai atsiliepia, brangiai kainuoja.
Valga kap klebuons su adūksēs – lėtai, padūsaudamas. Posakiu pespėjama, kad nevalgytų taip.
Valgīk kap konigs, gīvenk kap ciguonc, šimta metu sulauksi – reiškia, būk be rūpesčių, jei gali.
Valgīk žovi, naprarīk līžovi – žodžių žaismas raginant valgyti žuvies.
Vara kap iš dvara – labai energingai ką nors daro, netgi stipria srove šlapinasi, pan. Net ir lyja taip.
Varlies kuoji – trukdo, maišosi, nereikalingas, varomas šalin; taikoma vaikui.
Varna par sūri pagaus – tai yra, nesiprausk per daug, būsi labai baltas.
Varms varmū akīs nakert – toks tokio neskriaudžia.
Vargst kap velns su nagīva pimpi – turi rūpesčių, nepatogumų.
Vargst (vargstu) kap musielie puo išrūgas.
Varv kap obaga mižuoklis – nosis varva, laša.
Velīkas ba miltu saujis – netikėtas džiaugsmas, naujiena (ironiškai).
Velkas kap biesas diel tūlies – be reikalo eina kartu, dažniausiai pasakoma apie vaiką, kuris nepasilieka namuose, bet eina su motina.
Velni buoba – pikta, sukta, tikra velnienė.
Velni mislī – blogai kažką galvoja.
Velni sieklas narēk sieti: pati dīgst – dažniausiai taip pasakoma apie piktžoles.
Velns ī biednas – dūšis nator. Arba: Višta ī biedna- nator par kor nusimīžti – tuo pasakoma, kad žmogus nėra bėdnas, nėra ko jam dejuoti, skųstis vargais.
Velniū prijiedis – negeras žmogus, turi blogų ketinimų.
Veršis da karvis subinie, vuo jau žīds su peiliu šuokinie – per anksti nėra ko džiūgauti, spręsti apie ką nors, išvadas daryti, pan.
Veselėki nedielėki – vestuvės ilgai trunka, tenka švęsti net savaitę.
Vėsa gėmini ī krūva sutrauki – kai susirauki rūgštaus atsikandęs ar atsigėręs.
Vėsas biedas užpakalie, prīšakie nie vīnuos – taip ironiškai sumenkinamos nelaimės, neva viskas jau praėjo.
Vėsa galva išūži – įkyrėjo su prašymais.
Vīns kap paukštis – sakoma apie vienišą žmogų.
Vīns kap šimts – gyvena vienas; dirba kaip keli. Dažniausiai tai kontrastas vienatvei paryškinti.
Vīna akis ī varėni, kita ī garėni – žvaira moteris.
Vīna skīli duo līli – labai sutaria, labai artimai bendrauja, nesipyksta.
Vīns vaks kiebie, kits kelie – moteriškei sunku, nes vaikai maži, gimsta vienas po kito.
Vieplėni švėnsti – vėpsoti, nieko neveikti.
Vis ī gīvenima, na iš gīvenima – nors ir daug vaikų turi, bet geriau, kad gimė, negu būtų mirę.

Vis ī numus, na iš numū – nors ir menka nauda, bet vis tiek namams nauda.
Vis ī kišeni, na iš kišenis – mažas uždarbis, bet vis tiek naudinga.
Vis tatā par dorna galva – kažkas nutiko, kažką nepagalvojęs padarei.
Viešpatie dungaus, i aš pas tavis rungaus – žaismingas, kiek ironiškas atsidūsėjimas
Vindzīta miesa ilgiau laikuos (stuov) – taip ironiškai sakoma apie rūkantį žmogų.
Vīna akis ī varėni, kita ī garėni – sakoma apie žvairą žmogų. Ir gaspadinė taip atsiliepia, taip atsidūsta apie savo darbų gausybę virtuvėje, kai tenka spėriai suktis.
Vīns gals gerklie, vuo kits jau karvis subinie – taip pasakoma apie šieną, kuriame daug ilgų smilgų.
Vilks riež nūgalē – vilkas pjauna nesirinkdamas, taip ir nelaimė, liga ar mirtis nesirenka.
Vėsas tuokis i visū tuokis – visos moterys vienodos, be reikalo jos riejasi, viena ant kitos liežuvauja.
Visam svietū naītėksi – vis tiek kas nors peiks.
Visus širdīs pasamuonus ištompi – labai daug rūpesčių sukėlė.
Visi darbā geri, nažinā katruo nusitverti – taip pasakoma, kad turi daug darbų, nežinai, kurio pirmiausia griebtis. Arba pasiteisinama, kodėl nieko neveikia.
Visi mundrumā išlaksta – baigiasi geras gyvenimas, kai apsižanyji arba tampi savarankiškas, kai susiduri su sunkumais.
Visus darbus dėrb, visus badus kėnt. Arba: Jie visus darbus dirbsi, visus badus kintiesi.
Visi mundrumā par kakta išeji – labai atsirūgo, teko nukentėti.
Visi mundrumā išlaksti – dingo visi gudrumai, teko nusižeminti, pralaimėti.
Visū pėrštā ī savi lėnkti, vīns grieblīs nu savis met‘ – sudvigubinta patarlė, vartojama ir atsirai.
Vėžla kuknėni – ištiža (tai gali būti švelnesnis keiksmažodis, eufemizmas posakiams su velnias, rupūžė, kt).
Vīna velni išmoši, pėnkis šešis īmoši – vaiką mušimu neišauklėsi.
Vīna balki trūkst – puskvailis, neturi supratimo.
Vīns trauk, kits velni lauk – nėra sutarimo, darnos.
Vīns vaks ī niekus išēn – išpuiksta, išsilepina.
Vīns blūdī dīgstont, vuo kits žilstont (arba: jie naatsiblūdī dīgstont, pablūst žilstont) – sakoma apie paaštrėjusį žmogaus elgesį lemtingais gyvenimo tarpsniais, kai į senatvę artėjantis vyras vėl traukia į „nuotykius“. Arba taip pateisinama jauno žmogaus dūkimą.
Vīnam nuvedams, kitam paredams – nelaimė gali aplankyti visus, nors ir nevienodu laiku.
Vīrs kap borkštins – raudonas, sveikas.
Vīrs nākint buobas sergunčiuos kap gaidīs vėštas perunčiuos.
Visā suodā ogni pakūriau – kelis sykius ugnis geso, neįsidegė, teko vis žiebti iš naujo. O jei tik vieną kartą neįsidegė, sako, kad jau vienam pakūriau, dabar sau kursiu.
Visi velnē vīnuodi: i ragūti, i ūdegūti. Arba: Visi velnē vīnuodi – i ragūtījē, i baragē – panašiai yra ir su žmogaus prigimtimi, ypač moterys taip atsiliepia apie vyrus.
Visi giminie: visū vīstīklā un tuos pačiuos (arba: unt vīnuos) saulis džiūva (arba: džiūvėn).
Vundens i prūdi matau – tuo pasakoma, kad reikia valgyti tirštą sriubą, arba gerti saldžią arbatą; geras maistas turi skirtis nuo vandens.
Vondens su kiauru riečiu atneši – atsidėkosi. Pvz., ka pasensu, vondens su kiauru riečiu atnėši.
Vuopumelis nu duntīs gielīma – labai opus, nepakelia skausmo.
Vuot būs lelijeli – bus daug vargo, atsitiks kas nors negero. Arba: kvit lelijēli – viskas baigėsi, malonumai, patogumai užruko, linksmybės baigėsi. Arba: jie nuori, dainiūk lelijeli – nėra pagalbos, jokios išeities, nežinai ko griebtis.

Vuo tu Dievi su stuora žievi – tai lyg atsidusimas, lengvas keiksmažodis, kai kas nors nepasiseka.
Vuožius pruovīti – užsispirti, ožiuotis.
Vuot truota – un cieluos vuožkuos – nedidelis, juokingas nuostuolis.
Vuožīs užeji – užsispyrė, ožiuojasi (dažniausiai apie vaiką).

Žanatvi na pūdelis, napaskombinsi – puodą paskambinai ir žinai, ar jis neturi broko, o ženatvės nepažinsi, kol nepagyvensi. Nežinai, už kokio vyro eini ir kokią pačią imi.
Žanīkis aba mėrk – sužinuosi kas esi – tada visi tave apkalba, gera ir bloga iškilnoja.
Žanītīs su grabauskiu i luopetinskiu – mirti.
Žemis komps pasivali – numirė blogas žmogus.
Žemi kap ūla – labai kieta, išdžiūvusi.
Žemis nanešams – labai liūdnas, ligotas, ištiktas nelaimės.
Žėna kōr kumeli dviesi ir ī katron posi ūdega meti – taip apibūdinama gandų nešiotoja.
Žīčka kuoju nator – paskolinto daikto negrąžina, reikia ieškoti, prašyti; skola pati negrįžta.
Žīmuospirgis ī sobini īsėmeti – bijo šalčio, nuo krosnies nesitraukia.
Žiuoplėni švėnsti – žioplinėti, nieko neveikti.
Žiūrieti kap ī velni – neapkęsti.
Žiūr skersas kap drīžas ī geguži – nelabai sutaria, skersakiuoja.
Žėli galvuo – velns ūdeguo – ir pasenęs žmogus visko prikrečia; sukvailioja.
Žmuogus kap musielie: spakt i nabie – greitai miršta, netikėtai žūva.
Žmuogus kap musielie: čia esi, čia nabesi – trumpas žmogaus amžius ir labai trapus.
Zūbā kap trūbā – jei garsiai kalba; yra ir kitas variantas: sustāti zūbus kap trūbus – nesikalba, tyli lūpas suspaudusi.
Žuodžiū vītas nie – labai geras, nepeiktinas, be priekaištų.
Žuodis naperkams – kalbėk, netylėk, netaupyk žodžių.
Žuodi naīšdauž – neprakalba, nieko nesako, nekalbus.
Žiuobtā kap vārlē užžieli – nekalba, nė žodžio nesako, burnos nepraveria.
Žvīgaun kap kumeli – labai garsiai juokiasi, perdėtai darkosi.
Žvīg kap kumeli eržilėni – nepadorus juokas, dėmesį atkreipiantis.